

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ศิริวัฒน์ บุญโต

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความ
เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร"

ของ ศิริวัฒน์ บุญโตนด

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ดร.สกริพร เซวนชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
ผู้วิจัย	ศิริวัฒน์ บุญโตนด
ประธานที่ปรึกษา	ดร.สถิรพร เซาวนชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย นเรศวร, 2564
คำสำคัญ	ความต้องการจำเป็น, แนวทางการส่งเสริม, การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 285 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 255 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละโรงเรียนในสังกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.399 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ และด้านที่มีดัชนีความต้องการ

จำเป็นที่สุด คือ ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน มีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลความเป็นเลิศ การจัดตั้งคลินิกการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเผยแพร่และตีพิมพ์ผลงานวิจัย ลงใน TCI 1 หรือ TCI 2 โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง (U-School Mentoring) ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีความสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ ความรู้ (Knowledge), ความเป็นสากล (Universal), ทักษะชีวิต (Skills of life) และคุณธรรม (Kindness) รวมถึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือวิธีการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและสมรรถนะของผู้เรียนและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

Title THE NEEDS AND GUIDELINES TO PROMOTION OF ACADEMIC
ADMINISTRATION TOWARDS EXCELLENCE IN SECONDARY
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE PHICHIT

Author SIRIWAT BOONTONOT

Advisor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration,
Naresuan University, 2021

Keywords Essential Needs, Promotion Guidelines, Academic
administration, Excellence

ABSTRACT

The purpose of the study was to the need and guidelines for promoting academic administration to the excellence of secondary schools under the Phichit Secondary Education Service Area Office. The research method is divided into 2 stages, is step 1 The need and guidelines for promoting academic administration to the excellence of secondary schools under Phichit Secondary Education Service Area Office, by using questionnaires with administrators and teachers in schools under the Phichit Secondary Education Service Area Office, total 285 people, be divided into 30 executives, obtained by Purposive Sampling and teachers a total of 255 people were obtained through a random stratified method, It calculates the proportion of teachers at each school affiliated with the analysis of data using average, standard deviation and the prioritization of the necessary needs (PNImodified), this is step 2 The guidelines for promoting academic administration to the excellence of secondary schools under Phichit Secondary Education Service Area Office. The information was obtained through interviews with qualified persons, a total of Five people analyzed the data by analyzing the content. The results revealed that.

1. The result of a study on needs academic administration to the

excellence of secondary schools under Phichit Secondary Education Service Area Office, overall, equal to 0.399. When considering each aspect, it was found that the areas with the highest demand index are curriculum management and development, followed by education supervision Research for learning development of media and learning resources measurement and evaluation, respectively and the areas with the lowest need index are the organizing and development of learning.

2. The result of a study on guidelines for promoting academic administration to the excellence of secondary schools under Phichit Secondary Education Service Area Office, it was found that Educational Service Area Office, the educational quality development plan, and the action plan of the Educational Service Area Office should be adjusted to be in line with the learning management guidelines for academic excellence of learners. A guide to measuring and evaluating excellence is prepared, the establishment of learning management clinics, including setting policies to encourage teachers to publish and publish research results, into TCI 1 or TCI 2, with tertiary institutions as mentors. School administrators should encourage teachers to organize activities or develop proactive learning management activities. It is consistent with KUSK principles including knowledge, universality, skills of life, and kindness, as well as allowing students to participate in self-determination or measurement and evaluation methods. It focuses on academic excellence and student performance, and there is an exchange of learning using the Peer Coaching model both within and between learning subject groups.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่ง จาก ดร. สติรพร เขาวนชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนการ ค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นางสาวพรพรรณา เชื้อวีระชน ครูชำนาญ การพิเศษ โรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร และ นางสาวสิริพร ออมสิน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายวณัฐพงศ์ ทองคำ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร นายพนม ชัยพรพัฒนา ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ดร.ชุมพล สุวิเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดร.นิกุล ทองหน้าศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโสนพิทยาคม สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดร.สรปรัชญ์ ไวกสิกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้อย่างสมบูรณ์

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุน ในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัย ขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ศิริวัฒน์ บุญโตนด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	19
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	35
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	69
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.....	69
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	75
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	80
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.....	80
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	100
บทที่ 5 บทสรุป.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	148
ประวัติผู้วิจัย	173

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....	23
ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	61
ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	63
ตาราง 4 แสดงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งขนาดตามเกณฑ์โรงเรียนมัธยมศึกษา	63
ตาราง 5 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร.....	64
ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	70
ตาราง 7 แสดงวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	78
ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
ตาราง 9 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม.....	82
ตาราง 10 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	83

ตาราง 11 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้.....	86
ตาราง 12 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	89
ตาราง 13 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล.....	92
ตาราง 14 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนการเรียนรู้.....	95
ตาราง 15 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา.....	98
ตาราง 16 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	123

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์	18
ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาดำเนินการให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นงาน ที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2552, น. 9) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 ที่ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 2)

นอกจากนี้ ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธี การกระจายอำนาจการบริหารงานการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของตน ในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง ไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความอิสระ และความคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการในการสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันบริหารโรงเรียน ให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 28-103) และองค์ประกอบสำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารจึงต้องตระหนัก และใช้เวลาแก่การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา (จิตติมา วรณศรี, 2557, น. 3) โดยการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียน เพราะคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและเทียบโอนผลการศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนมากที่สุด (จิณัญญา พจน์ โคตรหลักคำ, 2558, น. 13) สอดคล้องกับธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559, น. 31) จากงานวิจัย พบว่า วิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษา แก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ อีกทั้งยังเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง รวมถึงปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 57) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา เป็นงานใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรใช้เวลาในการบริหารวิชาการมากกว่างานอื่น ๆ โดยคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่งานวิชาการเป็นเลิศ มักจะมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ยอมรับ ในทางตรงกันข้ามสถานศึกษาใด งานวิชาการล้าหลัง ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ส่งผลให้สถานศึกษานั้นไม่เป็นที่ยอมรับ จากข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น เพราะการบริหารงานวิชาการสามารถพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

โดยการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษานั้น จำเป็นต้องมีแนวทางในการวัดและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้ยั่งยืนและต่อเนื่อง โดยยึดหลักของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานและคุณภาพที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงตามความมุ่งหวังของสังคม การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ดังนั้นผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรงคือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกรมเจ้าสังกัด และระดับกระทรวง ต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน โดยการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพการศึกษา และประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561)

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประจำปี 2563 ทั้งในด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาผู้บริหาร การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และความสามารถตามมาตรฐานตำแหน่ง การพัฒนาระบบบริหารจัดการ ระบบสารสนเทศและ ICT ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 30 โรงเรียน พบว่า ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจำนวนทั้งสิ้น 10 โรงเรียน และผ่านการประเมินจำนวนทั้งสิ้น 20 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นระดับพอใช้ จำนวน 5 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 15 โรงเรียน และไม่พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการประเมินในระดับดีมาก แม้จะมีความพยายามในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่น โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โครงการโรงเรียนดีประจำตำบล โครงการโรงเรียนต้นแบบ โครงการโรงเรียนดีเด่นรางวัลพระราชทาน โครงการห้องเรียนคุณภาพ เป็นต้น อีกทั้งสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากนโยบายระดับสูงมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และกระแสโลก

ยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร, 2563, น. 18-27) ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นมุ่งสร้างคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการสร้างมาตรฐานคนไทยพัฒนาทุกช่วงวัย โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างทักษะแรงงานในท้องถิ่น มุ่งพัฒนาครู อีกทั้งมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 14) ดังนั้น งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และสามารถส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร และหาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประกอบการวางแผนตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ระดับยอดเยี่ยม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาดูความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีขอบเขตเนื้อหา คือ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 30 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 50 คน และครู 989 คน รวมทั้งหมด 1,039 คน

ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 255 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่มีค่าสูงสุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และเป็นผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
2. เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ให้ความสำคัญในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน และส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องความสามารถของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการนิเทศ ติดตามการประเมินผลจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนา และปรับปรุง จนเกิดคุณภาพกับผู้เรียน

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอน กำหนดวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลที่มีคุณภาพไปใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 รวมทั้งมีการติดตามประเมินผล และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทาง และพัฒนาครูในการจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการประเมิน ติดตามการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและนำผลที่ได้จากการวิจัย มาศึกษาและพัฒนาเป็นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนและมีส่วนร่วม ในการนิเทศให้ความช่วยเหลือ แนะนำ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการติดตามและประเมินผล นำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนรู้ติดต่อประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ งานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ความเป็นเลิศ หมายถึง คุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ระดับคุณภาพ ระดับยอดเยี่ยม

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ประจำปีการศึกษา 2564

4. ครู หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ประจำปีการศึกษา 2564

5. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียน มัธยมศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร งานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือวิธีการปฏิบัติที่ควรนำไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการบริหารและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดและ พัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีเนื้อหาสาระตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา
 - 1.4 กระบวนการบริหารแบบ Deming Cycle (PDCA)
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 - 2.4 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน
 - 4.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน
 - 4.2 เกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน
 - 4.3 แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ
 - 4.4 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 - 5.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 - 5.2 สภาพการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 - 5.3 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กิติมา ปรีดีดิลก (2552, น. 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานทุกอย่างในสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยรวม

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, น. 29) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดีและสมบูรณ์

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563, น. 30) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องดำเนินการในการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดการอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและอื่น ๆ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรมและคุณค่าต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังให้เป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ปรีชญา เวสารัชช์ (2554, น. 3) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษา ที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

อรุณี ทองนพคุณ (2558, น. 10) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา มีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

การบริหารการศึกษา มีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

เพชรประภาร์ ชุมสาย (2559, น. 10) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ว่า การบริหารจัดการศึกษา มีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตในสังคม ได้อย่างสันติสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง ใฝ่รู้และใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อความเจริญ คุณภาพและพัฒนาทุก ๆ ด้านของมนุษย์ เป็นการปฏิรูปการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ มีการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคล และหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษา

ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 32-73) กล่าวว่า ขอบข่ายภารกิจการบริหาร และการจัดการจัดการสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ อันประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ อันประกอบด้วย 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชีและ 7) การบริหารพัสดุ

3. การบริหารงานบุคคล อันประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) วินัยและการรักษาวินัยและ 5) การออกจากราชการ

4. การบริหารงานทั่วไป อันประกอบด้วย 1) การดำเนินงานธุรการ 2) งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ 8) การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม 9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 10) การรับนักเรียน 11) การส่งเสริม และประสานงานการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย 12) การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา 13) งานส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น 17) การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน 18) งานบริการสาธารณะและ 19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ใน งานอื่น

กระบวนการบริหารแบบ Deming Cycle (PDCA)

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2552, น. 17-21) ให้ความเห็นว่า โครงสร้างของวงจร PDCA ประกอบด้วย การวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อการปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไปแล้วจึงตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นโดยวิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิผลที่สุด ก็จะจัดให้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ซึ่งถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายาม ให้มากขึ้นกว่าเดิม ขั้นตอน PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) คือ การกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ หรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ รวมไปถึง การพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุ วิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมากำหนดทางเลือกในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงดังกล่าว การวางแผนช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลด ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนด สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้ และทักษะอย่างลงตัว โดยทั่วไปการวางแผนมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือกำลังจะเกิดขึ้น บางอย่างไม่สามารถควบคุมได้เลยในทันที แต่เป็นการเตรียมความพร้อม สำหรับสิ่งนั้น

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นการวางแผน เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถควบคุมผลที่เกิดในอนาคตได้ ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน โดยตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญ คือ ต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไร และจำนวนเท่าไร โดยข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

4. ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) คือ การพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนหรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้, ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม, ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

สุธาสนี โปธิจันทร์ (2558) ให้ความเห็นว่า PDCA เป็นแนวคิดให้ความสำคัญในการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยแนวคิด PDCA ได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกโดย Walter และต่อมาวงจร PDCA ได้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดย W.Edwards Deming ได้นำมาเผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการ วงจรนี้จึงมีอีกชื่อหนึ่งว่า Deming Cycle มีการนำ PDCA เข้ามาประยุกต์ใช้ทั้งการทำงานประจำและการปรับปรุงงาน โครงสร้างของ PDCA ประกอบด้วย

1. Plan คือ การวางแผน
2. Do คือ การปฏิบัติตามแผน
3. Check คือ การตรวจสอบ
4. Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม หรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเชิงคุณภาพแบบ Deming Cycle (PDCA) หมายถึง กระบวนการบริหารงานที่ให้ความสำคัญในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม (Act) และแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกระบวนการบริหารเชิงคุณภาพแบบ Deming Cycle (PDCA) มาใช้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

พิสนุ พองศรี (2554, น. 11) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการขึ้นและได้แนวคิดของการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างดีและเป็นความต้องการของผู้รับผิดชอบโครงการหรือหน่วยงานนั้นอย่างแท้จริงการประเมินความต้องการจำเป็นมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, น. 62) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็นจริง โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงทางบวก

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2560, น. 88) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่ใช้ในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาจากสภาพที่เป็นจริงไปยังสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการกำหนดความแตกต่างของสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นจริงแล้วทำการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างและเลือกสิ่งที่ต้องการจำเป็นมากที่สุดมาแก้ไข

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วทำการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างและเลือกสิ่งที่ต้องการจำเป็นมากที่สุดมาแก้ไข เพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, น. 275) กล่าวว่า เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุดคือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นรูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) วิธีการจัดเรียงลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถทำได้ ดังต่อไปนี้

กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง

วิธีการที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I=Importance$) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Should Be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D=Degree of Success$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า rank order of difference scores

$$MDF = I - D$$

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ Lane, Crofton และ Hall (1983, อ้างถึงใน Witkin, 1984) ได้สร้างดัชนีนี้ชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$PNI = (I - D) \times I$$

3. วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI โดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ $(I - D)$ แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$

PNI _{modified}	หมายถึง	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)
D	หมายถึง	สภาพปัจจุบันในปัจจุบัน (Degree of success)

โดยข้อที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นระดับสูงมากกว่าข้อรายการที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ ซึ่งข้อที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง จะต้องให้ความสำคัญและต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Dual response)

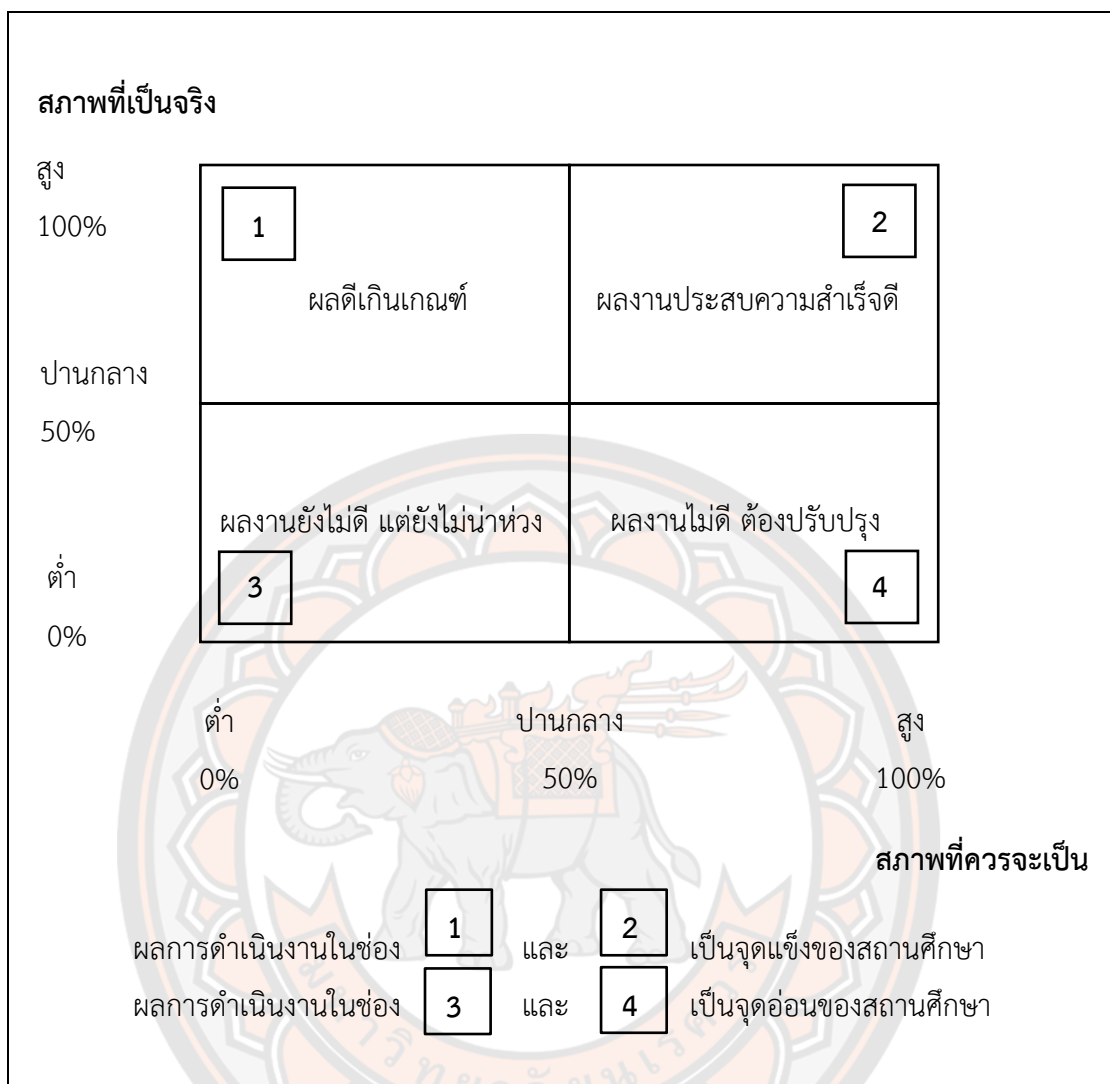
4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวังหรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้แบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง - ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut-Off Score)

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด

2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง และผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี

3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง แต่ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ต้องทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง

4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ และผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมาก เนื่องจากหน่วยงานให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้这不สูงมาก

ภาพ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จรูณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 4) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานให้การศึกษาหรือฝึกอบรมคนทุกช่วงวัย มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และให้บรรลุตามวิสัยทัศน์รวมถึงพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนการบริหารงานวิชาการที่ได้มีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

จรูณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 5-6) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาจะปรากฏส่งผลเด่นชัดก็ต่อเมื่อผู้บริหารสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานบริหารวิชาการจึงถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องใส่ใจและตระหนัก เห็นความสำคัญและพัฒนาตนให้มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 3) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและภารกิจคือจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยงานหลักของการบริหารสถานศึกษาคือการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน โดยสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้

อันดับ 1 การบริหารงานวิชาการ

อันดับ 2 การบริหารงานบุคคล

อันดับ 3 การบริหารงานกิจการนักเรียน

อันดับ 4 การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ

อันดับ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่

อันดับ 6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้บริหารจึงต้องตระหนักและใช้เวลาแก่การบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 57) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา ทั้งยังเป็นงานส่วนใหญ่มากที่สุดของระบบและเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรใช้เวลาในการบริหารวิชาการมากกว่างานอื่น ๆ โดยคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสามารถพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่งานวิชาการเป็นเลิศมักจะมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ยอมรับ ในการตรงกันข้าม สถานศึกษาใดงานวิชาการล้าหลังไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ส่งผลให้สถานศึกษานั้นไม่เป็นที่ยอมรับ

จากความสำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา คือ นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม เก่ง ดี มีสุข มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ชาติต้องการ สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545, น. 9) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไว้ 9 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารหลักสูตร
2. ด้านการบริหารการเรียนการสอน
3. ด้านการบริหารการประเมินผลการเรียน
4. ด้านการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียน
5. ด้านการบริหารการพัฒนาบุคคลทางวิชาการ
6. ด้านการบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. ด้านการบริหารโครงการวิชาการ
8. ด้านการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศ
9. ด้านการบริหารงานประเมินผลงานทางวิชาการ

สมาน อัสวภูมิ (2551, น. 271) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไว้ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการนิเทศและพัฒนการเรียนการสอน
5. ด้านการประเมินผลงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไว้ 12 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 3) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 6) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไว้ 7 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้
4. ด้านการจัดการเรียนรู้
5. ด้านการวัดและประเมินผล
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศภายใน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 105) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ไว้ 8 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการแนะแนว
4. ด้านการนิเทศการสอนและวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
6. ด้านแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและสื่อการสอน
7. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

8. ด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการซึ่งเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อหาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	กมล ภูประเสริฐ (2550)	สมาน อัครภูมิ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)	จิตติมา วรรณศรี (2557)	ปริญญารัตน์ ตังคุณานันต์ (2563)	ความถี่
1. การวางแผนงานวิชาการ		/		/		2
2. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	/	/	/	/	/	5
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้			/	/	/	3
4. การจัดและพัฒนาการเรียนรู้	/	/	/	/	/	5
5. การวัดและประเมินผล	/		/	/	/	4
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	/		/	/	/	4
7. การนิเทศการศึกษา	/	/	/	/	/	5
8. การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ	/					1
9. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ	/					1
10. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศ	/					1
11. การบริหารงานประเมินผลงาน ทางวิชาการ	/	/				2
12. การแนะแนวการศึกษา			/		/	2
13. การประกันคุณภาพการศึกษา			/		/	2
14. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน			/			1
15. การประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาอื่น			/			1
16. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล องค์กรอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา			/			1

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีความถี่ 3 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัย จึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 29) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง พิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียน เป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามที่คาดหวัง มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระความรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผล

สายรุ้ง ธิตา (2559, น. 68) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือการจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตรนั้น ๆ มาก่อน

บุญเลี้ยง หุมทอง (2559, น. 3) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อกำหนดการเรียนรู้ของนักเรียน มีการวางแผนนำไปใช้และประเมินผลร่วมกัน

ชาตรี มณีโกศล (2560, น. 78) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่หรือการสร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นมา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาหรือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะตามที่บุคคลและสังคมต้องการ

ขวัญชัย ขั้วนา (2560, น. 141) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร โดยการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคมในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

กมลฉัตร กล่อมอิม (2562, น. 14) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์และทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่นำไปสู่การเชื่อมโยงบูรณาการเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย ทั้งนี้ยังเป็นการเพื่อตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีสอดคล้องกับสภาพความเป็นสังคม ซึ่งเป็นการยกระดับการพัฒนาการเรียนการสอนในสังคมปัจจุบัน

ให้สามารถตอบโจทย์หรือสถานการณ์ทางสังคมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อีกด้วย

สิทธิพล อาจอินทร์ (2563, น. 6) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 127) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวางแผนอย่างเป็นระบบโดยมีขั้นตอนการดำเนินการที่ต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวางแผนและส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องความสามารถของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้

สมาน อัสวภูมิ (2551, น. 295) กล่าวว่า การปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูที่ได้รับมอบหมายการสอนตามตารางสอนที่กำหนดไว้ได้ ทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการและแผนการสอนที่กำหนดไว้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 123) กล่าวว่า การสอน หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามความประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือกำกับการสอนของครู ณาจารย์ เป็นเทคนิควิธีหนึ่งทางการศึกษาที่จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 , น. 53) กล่าวว่า การสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน ส่วนการเรียนการสอนมีความหมายกว้างกว่าการสอน จึงหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น การเรียนการสอนจึงเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้และมักใช้ควบคู่กันไปเมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับเพื่อน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งการดำเนินโครงการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ

เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 216) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการเรียนรู้และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

จรรยา แก้วเอียน (2557, น. 15) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนา รูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 157) กล่าวว่า งานการจัดการเรียนการสอน เป็นภารกิจหนึ่งของฝ่ายหรือกลุ่มงานวิชาการในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีงานย่อย 6 งาน ที่ต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุน ให้งานการจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดทำแผนการสอน การจัดสอบ การสอนซ่อมเสริม และการจัดการฝึกงาน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริม ให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตรงตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลจัดการเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน

ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 208) กล่าวว่า งานสื่อการสอน หมายถึง งานบริการ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา โดยเป็นการบริการด้านวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงงานด้านการวางแผน การผลิต การทดลองใช้ การประเมินผล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย

จรุณี เก้าเอี้ยน (2557, น. 14-15) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาท และหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี และสวนหนังสือ

3. จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทางหรือแผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่น ๆ

4. ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

จรุณี แก้วเอียน (2557, น. 14-15) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย การวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นโดยเฉพาะ หาแหล่งสื่อที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

5. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 7) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ คู่มือ ชุดการสอน วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาหรือการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 217-218) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 217-218) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งใน และ นอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนา และปรับปรุง จนเกิดคุณภาพกับผู้เรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผล

อนุวัติ คุณแก้ว (2558, น. 3) กล่าวว่า การวัดผลการศึกษา หมายถึง การนำเครื่องมือวัดทางการศึกษาไปทดสอบกับผู้เรียนหรือผู้สอบแล้วจะเกิดผลที่เป็นปริมาณหรือสัญลักษณ์แทนสิ่งที่วัด

อนุวัติ คุณแก้ว (2558, น. 3) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือลงข้อสรุปผลข้อมูลจากการวัดผลที่เป็นทั้งปริมาณหรือคุณภาพว่าสิ่งนั้นดีมากน้อยเพียงใด มีคุณค่าอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยที่การประเมินผลทางการศึกษาเป็นการตัดสินหรือสรุปผลทางการดำเนินการศึกษา

สุกกิจ โสทัต (2558, น. 6) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทักษะต่าง ๆ ถ้าเป็นการวัดและประเมินผลเชิงปริมาณจะใช้ตัวเลขแทนคำอธิบาย ส่วนการวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพจะใช้คุณลักษณะของแต่ละคนหรือแต่ละสิ่งที่แสดงออกมาแทนคำอธิบาย

โชติกา ภาชีผล (2559, น. 2) กล่าวว่า การวัด หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่คุณลักษณะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการวัดตามกฎเกณฑ์ โดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการวัด เครื่องมือที่ใช้วัด และการแปลผล โดยกระบวนการในแปลผลหรือการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จะต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ กระบวนการประเมินผลประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ผลจากการวัด เกณฑ์ที่ตั้งไว้ และการตัดสินคุณค่า

ชาตรี มณีโกศล (2560, น. 164) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาว่านักเรียนแต่ละคนนั้นมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยวิธีการและรูปแบบการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปประเมิน วิเคราะห์ และตีความ

ปราณี หล้าเบญจ (2561, น.5) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากกระบวนการทดสอบ คือ เมื่อผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้หรือวัดได้ จึงเข้าสู่กระบวนการวัดผลในการตีค่าพฤติกรรมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นมาอยู่ในรูปของตัวเลขหรือค่าเชิงปริมาณ ซึ่งตัวเลขในกระบวนการวัดผลนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 มาตราของระดับการวัด คือ ระดับนามบัญญัติ ระดับจัดอันดับ ระดับอันตรภาค และระดับอัตราส่วน

ปราณี หล้าเบญจ (2561, น. 7) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำผลที่ได้จากกระบวนการวัดผล มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วทำการตัดสินหรือตีค่าพฤติกรรมที่ได้จากการวัด

สมนึก ภัททิยธนี (2562, น. 3) กล่าวว่า การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการหาปริมาณความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัด ผลจากการวัดแบ่งออกเป็น คะแนน ข้อมูล หรือสัญลักษณ์

สมนึก ภัททิยธนี (2562, น. 4) กล่าวว่า การประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลทางการศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลที่มีคุณภาพไปใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 รวมทั้งมีการติดตามประเมินผล และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จรุณี แก้วเอียน (2557, น. 15-16) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา
2. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย
4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 102) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสามารถดำเนินงานไปพร้อมกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 217) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

สุวิมล ว่องวาณิช (2560, น. 21) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเอง ให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน ได้มีโอกาสสวึกษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2561, น. 7) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง การวิจัยปฏิบัติการที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา โดยศึกษาปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และครูแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาหรือการเรียนรู้ ปฏิบัติการแก้ปัญหา ตรวจสอบผลการแก้ปัญหา และสะท้อนผลต่อการแก้ปัญหาระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อหาทางปรับปรุง หรือพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จของการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 259) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการของครูในการค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนดำเนินการ เพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและเชื่อถือได้ มุ่งสู่การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการสอนและการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ด้านการนิเทศการศึกษา

สมาน อัสวภูมิ (2551, น. 299) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง การนิเทศภายในระบบการศึกษาหรือการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นหลัก โดยผู้นิเทศซึ่งอาจรวมถึงผู้บริหารจะใช้รูปแบบและวิธีการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศการสอนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเป็นหลัก โดยมีวิธีการคือการแต่งตั้งคณะบุคคลซึ่งมีความรู้และความสามารถทำหน้าที่ในการตรวจตรา ช่วยเหลือและแนะนำ ตลอดจนติดตามผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 204) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเงื่อนไขการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียนโดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารการศึกษาได้มอบหมายให้ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา คือ ศึกษานิเทศก์ได้ช่วยครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติโดยส่วนรวม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 223) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการนิเทศจากบุคลากรภายในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษานั้น ๆ โดยจัดให้มีการนิเทศที่ริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรร่วมการนิเทศ ซึ่งการนิเทศนั้นมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษา เพราะเป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล

จตุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 15-16) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง
2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบ และกระบวนการ
3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 107) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ผู้นิเทศกับครูเพื่อดูแลช่วยเหลือ ให้แนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามแผนที่กำหนดไว้ โดยการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอื่น ๆ อันมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ คุณลักษณะของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 218) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา
3. ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
4. ติดตาม ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปริญญ์ ตังคุณนันต์ (2563, น. 241-242) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การสังเกตการปฏิบัติงานของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครู เพื่อมุ่งยกระดับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและมีส่วนร่วมในการนิเทศ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการติดตามและประเมินผล นำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

นิตยา เงินประเสริฐ (2557, น. 3) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง สิ่งที่ดีกว่า (Superiority) สิ่งที่ดีเลิศ (Excellence) การผลิตหรือให้บริการที่ไม่มีข้อบกพร่อง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2560, น. 15) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561, น. 27) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562, น. 3) คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลลัพธ์ที่ผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

จากมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ผู้วิจัยได้เลือกมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน เพราะการประเมินคุณภาพผู้เรียนสามารถประเมินได้จากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ประเด็นพิจารณา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
 - 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
 - 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
 - 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
 - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

ระดับคุณภาพ ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
 - 1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

กำหนด

ระดับคุณภาพ ระดับ 2 ปานกลาง

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมเป็นไปตามกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพ ระดับ 3 ดี

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพ ระดับ 4 ดีเลิศ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงาน หรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพ ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม และนำไปใช้เผยแพร่

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้

2.2 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย

2.3 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

จากความหมายของคุณภาพผู้เรียนที่ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้วิจัยจึงเลือกระดับคุณภาพ ระดับ 5 ยอดเยี่ยม ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 มาเป็นเกณฑ์ความเป็นเลิศของผู้เรียน ดังนี้

ระดับคุณภาพ ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้นสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้ และเผยแพร่ หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์ มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงการงาน ชิ้นงาน ผลผลิต โดยมีการนำไปใช้และเผยแพร่

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและเป็นแบบอย่างได้

2.2 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย หมายถึง ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

2.3 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย หมายถึง ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในด้านเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และประเพณี

2.4 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น. 6) กล่าวว่า สถานศึกษากำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางที่จะใช้ในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับเขตและตัวชี้วัดที่กำหนด สถานศึกษาอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ หรือหลายวิธีหารผสมผสานกัน ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

รูปแบบที่ 2 การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

รูปแบบที่ 3 การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

รูปแบบที่ 4 การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ทั้งนี้ นอกจากรูปแบบในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน ตามที่เสนอแนะข้างต้นแล้ว สถานศึกษาอาจจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือนำเทคนิคการใช้คำถามสำคัญ สรุปลงความคิดมาช่วยเสริมเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

พัชรี หอมริน (2559, น. 25-26) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มโรงเรียนลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 พบว่า แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และองค์กรต่าง ๆ โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เสนอความคิดเห็น ให้การช่วยเหลือและหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน

1.2 วางแผน ประชุม แสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการ สถาน ศึกษา ผู้ปกครอง และองค์กรต่าง ๆ ในการกำหนดกิจกรรม การจัดตั้ง งบประมาณ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โดยดำเนินการให้มีโครงการพัฒนา บุคลากรในการเข้าร่วมอบรมทางวิชาการ หรือการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และโรงเรียนควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดทำข้อมูล นักเรียนรายบุคคล การวิเคราะห์ผลสอบ ของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ได้ดีขึ้น

2. ด้านการปฏิบัติตามแผน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1 จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยเปิดโอกาส ให้ผู้ปกครอง แสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ได้พบปะครูประจำชั้น ประจำวิชาเพื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันด้านพฤติกรรมการเรียน ของนักเรียนแต่ละบุคคล

2.2 สร้างความตระหนักให้กับครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ มีการวัดผลประเมินผลประจำเดือนให้กับนักเรียน เพื่อประเมินพัฒนาการเรียน ของนักเรียน และนำผลนั้น มาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 จัดทำปฏิทินนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อการนิเทศ ติดตาม กำกับ ขั้น เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยการสัมภาษณ์ พูดคุย กับครูผู้สอน และนักเรียน เพื่อหาแนวทาง พัฒนาร่วมกัน

3. ด้านการตรวจสอบ มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.1 จัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง และออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนถึงพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครอง ช่วยปรับพฤติกรรมและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ พร้อมทั้งให้มีการรายงานผลการติดตาม เป็นระยะ ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน

3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อการนิเทศ ติดตาม กำกับ ขั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการ ซึ่งครูกับครูด้วยกัน หรืออาจแต่งตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้ามีส่วนร่วมด้วย

3.3 จัดให้มีศึกษานิเทศก์ออกติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูประจำทุกเดือน มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การสังเกต การสอนของครูเพื่อนำผลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาปรับปรุง

4. ด้านการปรับปรุง มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.1 รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกันพัฒนา ปรับปรุง ในส่วนที่ยังด้อย โดยจัดทำรายงานผลการเรียนแจ้งไปยังผู้ปกครอง ป้ายนิเทศ จดหมายข่าว เป็นต้น

4.2 จัดทำระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูลวิเคราะห์ผลการเรียนเรียนของนักเรียน เป็นรายบุคคล เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ไปพัฒนาต่อไป

4.3 จัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้เข้าไปดูผลการเรียนของบุตรหลาน และที่สำคัญโรงเรียนต้องจัดทำรายงาน ประเมินตนเองประจำปีการศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป เพื่อร่วมกันปรับปรุง พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่อไป

ศักดา กะหมะเดบ และนพรัตน์ ชัยเรือง (2561, น. 163-165) ได้ศึกษาแนวทางการ พัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 ต้องมีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง ชัดเจน เป็นประจำ ต่อเนื่องโดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ก้าวไปให้ทันกับกระแสเทคโนโลยีที่ทันสมัยใน ยุคปัจจุบันและในอนาคต

1.2 มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนการวิจัยหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อจะได้จัดทำและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน และผู้เรียน

1.3 ต้องให้ทุกฝ่ายทั้งผู้เรียน องค์กรชุมชน ผู้ปกครอง และครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร

1.5 ควรส่งเสริมสนับสนุนหรือให้การอบรมพัฒนาในการให้ความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอ

1.6 มีการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับช่วงอายุหรือช่วงชั้น

1.7 สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง และตรงตามความต้องการของชุมชน อาจมีการทำวิจัยหรือสำรวจสอบถามเพื่อพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของชุมชน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1 มีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน เพื่อนำผลมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงความแตกต่างของบุคคล

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และตรงตามความต้องการของผู้เรียน ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และต้องสอดคล้องตรงตามหลักสูตร สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร ตลอดจนตามตัวชี้วัดที่ใช้ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนและตรงตามตัวชี้วัดนั้น ๆ

2.3 การจัดการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ได้สัมผัส ลองผิดลองถูก จนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 พัฒนาและส่งเสริมการสอนซ่อม-เสริม ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ทั้งในกลุ่มผู้เรียนที่เก่ง อ่อน ปานกลาง รวมถึงเด็กพิเศษด้วย โดยคำนึงถึงความสามารถ และความแตกต่างของบุคคล

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจและหลากหลายตรงกับความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนมีเทคนิคใหม่ ๆ ที่ทันสมัย บางครั้งอาจต้องอาศัยบุคคลจากภายนอก จากชุมชน เช่น ราษฎรชาวบ้านมาเป็นวิทยากรให้ความรู้บ้าง

2.6 มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ ตลอดจนให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรและตามตัวชี้วัดของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET)

3. ด้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.1 การจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

3.2 แผนการผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอ ต่อความต้องการของผู้เรียน

3.3 มีการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา มีการแลกเปลี่ยน ผลิต และพัฒนาตลอดจนการนำสื่อมาใช้ร่วมกัน อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วม

3.4 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการใช้และผลิตสื่อที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

3.5 มีการจัดทำหรือพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้

3.6 จัดให้มีและพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนให้สามารถใช้งานได้ดี เพื่อใช้ในการผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัยและเป็นที่สนใจของผู้เรียน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.1 ควรวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของผู้เรียน โดยอาศัยพื้นฐานของตัวผู้เรียนเองและมีวิธีการที่หลากหลาย

4.2 ควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องตรงตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง

4.3 ควรมีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลไปในทิศทางเดียวกัน มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

4.4 มีการวัดและประเมินผลอย่างมีระบบ มีเกณฑ์ และแนวทางการวัดผล และประเมินผลอย่างชัดเจน และควรวัดหลาย ๆ ครั้ง

4.5 มีการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไข สามารถนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางดังต่อไปนี้

5.1 สนับสนุนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจกับบุคลากร และสร้างความตระหนักในการนิเทศการศึกษา

5.2 จัดให้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

5.3 นำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังและเป็นระบบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.4 มีระบบการนิเทศที่ชัดเจน และมีผู้เชี่ยวชาญการนิเทศตลอดจนการอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562, น. 6-7) กล่าวว่า ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างสร้างสรรค์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้สอนมีภารกิจพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมผ่านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์ตามแนวทางต่อไปนี้

1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ท้าทายความคิด ตอบสนองธรรมชาติ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้สึกล้มเหลว และเป็นสิ่งที่เขาอยากเรียนรู้จะทำให้ใช้ความคิดของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความคิดของตนเองให้มากที่สุดโดยผู้สอนไม่นำความคิดหรือประสบการณ์ของตนเองไปตัดสินความคิดของผู้เรียน แต่จะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง

3. ชี้แนะวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน และโค้ชให้ผู้เรียนให้นำความรู้ต่าง ๆ มาสังเคราะห์และนำไปใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence Technology) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทำให้เกิดแนวคิด (Idea) การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอนวัตกรรมของตนเองผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการสื่อสารนวัตกรรมสู่สังคม คุณลักษณะจิตอาสา แบ่งปันนวัตกรรมกับบุคคลอื่น

6. ประเมินทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการประเมินอย่างหลากหลาย ในลักษณะของการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปต่อยอดทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมของตนเอง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี (2563, น. 1-7) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 6 หมวด รายละเอียด ดังนี้

หมวดที่ 1 การวิเคราะห์

ส่งเสริมให้สถานศึกษาวิเคราะห์บริบทและผลการประเมินเพื่อทราบถึงจุดที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาตามแนวคิด SWOT 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินกับปีการศึกษาที่ผ่านมา 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการประเมินในระดับต่าง ๆ 4) ค้นหาจุดที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน 5) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา และ 6) จัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หมวดที่ 2 การวางแผน

สร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับให้เห็นความสำคัญของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับ

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) มอบนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) จัดทำ MOU การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ/แผนงาน/โครงการ/แนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หมวดที่ 3 การบริหารจัดการ

1. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน New normal

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ร่วมกันกำหนดเป้าหมายสถานศึกษา/ตัวชี้วัดสถานศึกษาให้ชัดเจน 2) จัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรฯ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน New Normal และ New Education

2. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

หมวดที่ 4 ระบบการจัดการเรียนการสอน

1. พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 การสร้างสื่อ นวัตกรรมประกอบการสอน การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ประชุมรูปแบบออนไลน์/อบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ สร้างสื่อ นวัตกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 2) เผยแพร่แหล่งเว็บไซต์แพลตฟอร์มของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษาประยุกต์รูปแบบข้อสอบระดับชาติ เช่น O-NET, V-NET, NT, RT และระดับนานาชาติ ได้แก่ PISA ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในทุกระดับชั้นเรียนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ประชุมรูปแบบออนไลน์/อบรมครูเพื่อพัฒนาการวัด และการประเมินผลที่สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินระดับชาติ 2) แนะนำแพลตฟอร์มของมหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประจำชั้น/รายวิชา วิเคราะห์ผลการประเมินรายบุคคลของนักเรียน เพื่อทราบถึงความสามารถของผู้เรียนในแต่ละสาระ และแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ที่ต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุง เป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุง และพัฒนาตนเอง ได้อย่างถูกต้องทิศทาง

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) จัดทำเอกสารแบบฟอร์ม/โปรแกรมเพื่อให้ครูผู้สอนใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน 2) นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน

หมวดที่ 5 การสร้างเครือข่าย

ประสานเครือข่ายการศึกษาทุกภาคส่วน รวมทั้งร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมวางแผน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน และรายงานความก้าวหน้าให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) กำหนดเครือข่ายการศึกษาเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เครือข่ายระดับองค์กรคณะบุคคล เครือข่ายระดับสถานศึกษา เครือข่ายระดับคณะครูและผู้บริหาร เครือข่ายระดับผู้ปกครอง และเครือข่ายระดับนักเรียน 2) ร่วมกันดำเนินกิจกรรมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สนับสนุนงบประมาณ จัดทำคลังข้อสอบร่วมกัน การนิเทศภายใน เข้าค่ายยกระดับผลสัมฤทธิ์ร่วมกัน ฯลฯ

หมวด 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชิดชูเกียรติ

1. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ ชมเชย หรือให้รางวัลแก่สถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ที่มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างชัดเจนหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้เป็นค่าเป้าหมาย

แนวทางการดำเนินงาน คือ ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัด จัดกิจกรรม ยกย่องเชิดชูเกียรติ ชมเชย ให้รางวัล เช่น เกียรติบัตร โล่ แก่สถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนที่มี พัฒนาการสูงขึ้นอย่างชัดเจนหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นค่าเป้าหมาย

2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ทางสื่อเทคโนโลยี รูปแบบต่าง ๆ

แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง 2) เผยแพร่ผลงานทางสื่อเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ

จากแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรกำหนด รูปแบบ วิธีการ และแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษาและเป็นระบบ อาจจะบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลาย รูปแบบก็ได้

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น. 3-5) กล่าวว่า การพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษา โดยครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนว่าจะดำเนินการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีใด หรือรูปแบบใด ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

รูปแบบที่ 2 จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รูปแบบที่ 3 จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รูปแบบที่ 4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน ของสถานศึกษา

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูวิชาการ ฯลฯ ควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน ก่อนที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเลือกและปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของบริบทแต่ละสถานศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการดังกล่าว ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากนิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน

อภิชาติ อ่อนอม (2559, น. 96-102) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1.1 การไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.1.1 สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของการไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

1.1.2 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมและการให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงผลเสียของการไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

1.1.3 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน

1.2 การไม่ถือเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.2.1 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 ครูผู้สอนควรให้ความรู้แก่นักเรียน โดยการสอดแทรกขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเคารพสิทธิของตนเองและของผู้อื่น

1.2.3 ครูผู้สอนควรอธิบายให้นักเรียนรู้ถึงผลเสียของการไม่ถือเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

1.3 ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.3.1 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยให้ นักเรียนคำนึงถึงความถูกต้อง ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดอย่างสม่ำเสมอ

1.3.2 ครูผู้สอนควรอบรมนักเรียน โดยให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตนตามหลักศีล 5 ในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่เป็นประจำ

1.3.3 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาในการเรียน

2. ด้านใฝ่เรียนรู้

2.1 การสรุปเป็นองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการสร้างแรงจูงใจ โดยการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการสรุปเป็นองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

2.1.2 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการสรุปเป็นองค์ความรู้

2.1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้กิจกรรมโครงงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ และให้นักเรียนได้มีการนำเสนอในชั้นเรียนและในโรงเรียน

2.2 การวิเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.2.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นในเรื่องการวิเคราะห์และควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนอย่างทั่วถึง

2.2.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการสรุปองค์ความรู้ ทั้งในชั้นเรียนและในโรงเรียน

2.2.3 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือรายงานหน้าชั้นเรียนในวิชาต่าง ๆ

2.3 การตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.3.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนได้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ และส่งเสริมการประเมินผลงานด้วยตนเองและของผู้อื่น

2.3.2 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2.3.3 ครูผู้สอนควรมีการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยต้องดูในด้านของกฎหมายให้ถูกต้อง

3. ด้านอยู่อย่างพอเพียง

3.1 การวางแผนการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จเร็วขึ้น มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.1.1 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงานของนักเรียน

3.1.2 ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบโครงงาน

3.1.3 ครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีทำงานเป็นทีมร่วมกัน
กับเพื่อน

3.2 การวางแผนในการเรียนเพื่อให้การเรียนสำเร็จดังเป้าหมาย มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.2.1 ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีวางแผนในการเรียน
และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร อย่างถูกต้อง

3.2.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตน
และการตัดสินใจด้วยความรอบคอบและมีเหตุผล

3.2.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีการดำเนิน
ชีวิตประจำวันอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบและมีคุณธรรม โดยใช้หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตประจำวัน

3.3 การรู้เท่าทันสภาพแวดล้อมในสังคม มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.3.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและการปรับตัว
เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3.2 ครูผู้สอนควรอบรมนักเรียน โดยให้นักเรียนรู้จักการรู้เท่าทัน
การเปลี่ยนแปลง ของสังคมและทางสภาพแวดล้อมในสังคม เพื่อให้ดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน
ได้อย่างปลอดภัย

3.3.3 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีการยอมรับและการปรับตัว
เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

4.1 ความพยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.1.1 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้นักเรียน
เห็นถึงความสำคัญของการคิดแก้ไขปัญหา โดยการกระตุ้นและชี้ให้นักเรียนคิดแก้ปัญหา
และอุปสรรคในการทำงาน

4.1.2 ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการ
การคิดแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ เช่น การแบ่งกลุ่ม การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

4.1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะชีวิตให้กับนักเรียน
เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

4.2 การทุ่มเททำงาน อุตุน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.2.1 ครูผู้สอนควรมีการให้กำลังใจนักเรียนในการทำงาน การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เช่น การประกาศยกย่องชมเชย นักเรียนที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อน ๆ

4.2.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ความรับผิดชอบให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูคอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

4.2.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการสร้างสถานการณ์จำลองบทบาทสมมุติ การวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน โดยต้องให้ถูกต้องกับทุก ๆ เรื่อง

4.3 การปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.3.1 ครูผู้สอนควรมีการให้กำลังใจนักเรียนที่มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

4.3.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

4.3.3 ครูผู้สอนควรมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียน ต่อการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านมีจิตสาธารณะ

5.1 การอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยความสมัครใจ มีแนวทางดังต่อไปนี้

5.1.1 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

5.1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีการอาสาทำงานให้ผู้อื่น ด้วยกำลังใจ กำลังสติปัญญา และด้วยความสมัครใจ

5.1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักการมีจิตอาสาในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความสมัครใจ

5.2 การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ มีแนวทางดังต่อไปนี้

5.2.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคมอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

5.2.3 ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการแบ่งปันสิ่งของ และทรัพย์สินอื่น ๆ และการช่วยแก้ปัญหาหรือการสร้างความสุขให้กับผู้อื่น โดยต้องยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรม

5.3 การดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรวมด้วยความเต็มใจ มีแนวทางดังต่อไปนี้

5.3.1 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจและอย่างสม่ำเสมอ

5.3.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ภายในโรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 ครูผู้สอนควรอบรมนักเรียนให้รู้จักการดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรวม เหมือนกับสมบัติส่วนตัว ด้วยความเต็มใจ

6. ด้านมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

6.1 การมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีแนวทางดังต่อไปนี้

6.1.1 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเน้นนักเรียนให้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6.1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย

6.1.3 ครูผู้สอนควรส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

6.2 การมีทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีแนวทางดังต่อไปนี้

6.2.1 ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผ่านสื่อเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เช่น เพลง นิทาน เกม วิดีทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต และให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ

6.2.2 ครูผู้สอน ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล จากเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลทางเทคโนโลยี

6.2.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือสื่อสาร ในยุคปัจจุบัน โดยเป็นความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน

6.3 การมีทักษะในการแก้ปัญหา มีแนวทางดังต่อไปนี้

6.3.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ รูปแบบของโครงงานในวิชาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

6.3.2 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ

6.3.3 สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อฝึกนักเรียนให้รู้จักกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์

ชาตรี ตั้งอัมพรตรีพล (2561, น. 68-69) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนเซนต์คาเบรียล พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมีดังนี้

1. ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ด้านชื่อเสียงสุจริต โรงเรียนควรมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และร่วมมือกับผู้ปกครองในการปลูกฝังและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
3. ด้านมีวินัย โรงเรียนควรมีการกำหนดรายละเอียดกฎเกณฑ์และคำชี้แจงที่ชัดเจนเข้าใจง่าย มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอยู่เสมอ และร่วมมือกับผู้ปกครองในการกวดขันและปลูกฝังเมื่อนักเรียนอยู่กับผู้ปกครองที่บ้าน
4. ด้านใฝ่เรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ภายนอก
5. ด้านอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ มีการรณรงค์เชิญชวนให้นักเรียนร่วมกันเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ
6. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน โรงเรียนควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ การทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ควรเผยแพร่ผลงานตัวอย่างที่สะท้อนความมุ่งมั่นในการทำงานจนประสบความสำเร็จเพื่อให้เกิดเป็นแบบอย่างที่ดี
7. ด้านรักความเป็นไทย โรงเรียนควรใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมและแสดงออกในเชิงประจักษ์มากขึ้น
8. ด้านมีจิตสาธารณะ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการทางด้านทักษะการใช้ชีวิต การเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การมีจิตสาธารณะ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในการมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สนธยา ส้ารวยผล (2562, น. 183-185) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ มีแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 คณะกรรมการกำหนดขอบเขตของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

1.3 คณะกรรมการเลือกแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.4 คณะกรรมการวางแผนแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.5 แจกแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ได้ทราบอย่างทั่วถึง

2. ขั้นดำเนินการ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระและครูร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่ต้องบูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระและครูทบทวนโครงสร้างรายวิชา และสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้

2.1.3 ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวชี้วัดตามที่ระบุในโครงสร้างรายวิชาที่ปรับปรุงไว้แล้ว

2.1.4 นิเทศการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.5 ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.6 ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วสรุปในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.1.7 ครุ นำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป

2.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.2.1 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูร่วมกันกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.2 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทบทวนโครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.3 ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรมโดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ และตัวชี้วัดตามที่ระบุในโครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับแล้ว

2.2.4 นิเทศติดตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในแต่ละกิจกรรม

2.2.5 ครูดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.6 ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.2.7 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคเรียนต่อไป

2.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.3.1 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน

2.3.2 คณะกรรมการจัดทำโครงการเสนอโครงการและขออนุมัติโครงการ

2.3.3 คณะกรรมการวิเคราะห์โครงการที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วว่าสอดคล้องหรือสามารถสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักข้อใดได้บ้างแล้วจัดทำตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

2.3.5 ครูผู้รับผิดชอบโครงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.4 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.4.1 คณะกรรมการศึกษาทบทวนกิจวัตรประจำวันของนักเรียนในแต่ละวัน

2.4.2 คณะกรรมการกำหนดกิจวัตรประจำวันประจำปีการศึกษาและนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการมาสอดคล้องในแต่ละกิจกรรม

2.4.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน

2.4.4 ผู้รับผิดชอบเพิ่มเติมและนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องสอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวันที่สร้างขึ้นและให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ

2.4.5 ผู้รับผิดชอบบันทึกติดตามประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

2.4.6 ครูประจำชั้นประเมินผลและนำผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

3. ชั้นประเมินผล มีแนวทางดังต่อไปนี้

3.1 คณะกรรมการเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมิน

3.2 คณะกรรมการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้และประเมินเป็นระยะ ๆ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ให้ปรับปรุงพัฒนาแล้วประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.3 คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.4 คณะกรรมการแจ้งให้ครูผู้สอนครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประเมินและส่งผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายทะเบียนวัดผล

3.5 ฝ่ายทะเบียนและวัดผลประมวลผลตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนดสรุปผลการประเมินและบันทึกข้อมูลลงใน ปพ. 1 แล้วส่งครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น

3.6 ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นแจ้งผลการประเมินต่อผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน

4. ชั้นปรับปรุงแก้ไข มีแนวทางดังต่อไปนี้

4.1 ผู้อำนวยการนำข้อมูลปัญหาอุปสรรคที่ดำเนินการในขั้นเตรียมการไปใช้ในการปรับปรุงในขั้นเตรียมการในปีการศึกษาต่อไป

4.2 ครูวิชาการหัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

4.3 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.4 คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4.5 คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน

จากแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานศึกษา ควรกำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษาและเป็นระบบ อาจจะบูรณาการในตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หรือโครงการกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้รูปแบบใด รูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบก็ได้

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตั้งอยู่ เลขที่ 39/55 ถนนสระหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะระดับมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพิจิตร

วิสัยทัศน์ “น้อมนำศาสตร์พระราชา สร้างคุณภาพการศึกษา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำ โดยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการ ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยน้อมนำศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาและส่งเสริมระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 นำไปพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่สากล
3. ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในมาตรฐานวิชาชีพ

4. ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสร้างจิตสำนึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาลในระบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Big Data)

โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

การแบ่งส่วนราชการตามโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประกอบด้วย 9 กลุ่มงานและ 1 หน่วย ซึ่งเป็นกลุ่มงานที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและนิเทศการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพและมาตรฐานบนพื้นฐานของความเป็นคนไทย ดังนี้

- กลุ่มอำนวยการ
- กลุ่มนโยบายและแผน
- กลุ่มกฎหมายและคดี
- กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
- กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- หน่วยตรวจสอบภายใน

สภาพการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ที่ตั้ง	จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา		จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
			ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองผู้อำนวยการโรงเรียน		
1	พิจิตรพิทยาคม	เมืองพิจิตร	1	1	139	2,562
2	หัวดงรัฐบุรุษ	เมืองพิจิตร	1	-	20	306
3	วังกรดพิทยา	เมืองพิจิตร	1	-	12	169
4	เมธีพิทยา	เมืองพิจิตร	1	-	16	180
2	หัวดงรัฐบุรุษ	เมืองพิจิตร	1	-	20	306
3	วังกรดพิทยา	เมืองพิจิตร	1	-	12	169
4	เมธีพิทยา	เมืองพิจิตร	1	-	16	180
5	สระหลวงพิทยาคม	เมืองพิจิตร	1	3	74	1,625
6	สามง่ามชนูปถัมภ์	สามง่าม	1	1	37	563
7	กำแพงดินพิทยาคม	สามง่าม	1	-	20	352
8	เนินปอรั้งนักษุทิศ	สามง่าม	1	-	21	265
9	หนองโสนพิทยา	สามง่าม	1	1	37	675
10	สรรเพชญ์อัฐรมา พิทยาคม	โพธิ์ประทับช้าง	1	-	13	144
11	ดงเสือเหลือง พิทยาคม	โพธิ์ประทับช้าง	1	-	16	336
12	วังทรายพูนวิทยา	วังทรายพูน	1	-	18	226
13	สากเหล็กวิทยา	สากเหล็ก	1	-	54	1,017
14	วชิรบรรมีพิทยาคม	วชิรบรรมี	1	1	24	405
15	วังโมกข์พิทยาคม	วชิรบรรมี	1	-	16	485
16	ตะพานหิน	ตะพานหิน	1	4	113	2,156

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ที่ตั้ง	จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา		จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
			ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน		
17	ทุ่งโพธิ์พิทยา	ตะพานหิน	1	-	12	97
18	วังสำโรงวังห้ว	ตะพานหิน	1	-	17	239
19	บางมูลนากภูมิ วิทยา	บางมูลนาก	1	4	108	2,117
20	วังตะกูราษฎร์อุทิศ	บางมูลนาก	1	-	14	222
21	ท่าเสาพิทยาคม	โพทะเล	1	-	10	134
22	ห้วยยาวพิทยาคม	โพทะเล	1	-	11	131
23	โพธิ์ธรรมสุวัฒน์	โพทะเล	1	2	64	1,068
24	พิบูลธรรมเวท วิทยา	โพทะเล	1	-	15	129
25	วันทีสถิตพิทยาคม	ทับคล้อ	1	-	13	81
26	เขาทรายทับคล้อ พิทยา	ทับคล้อ	1	2	44	868
27	แหลมรังวิทยา	บึงนาราง	1	1	13	191
28	โพธิ์ไทรงาม วิทยาคม	บึงนาราง	1	-	13	161
29	วังจี้วิทยาคม	ดงเจริญ	1	-	13	126
30	ดงเจริญพิทยาคม	ดงเจริญ	1	-	12	137
รวมทั้งหมด			30	20	989	17,167

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	1,531	1,624	3,155	94
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1,622	1,693	3,315	94
มัธยมศึกษาปีที่ 3	1,439	1,586	3,025	92
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	4,592	4,903	9,495	280
มัธยมศึกษาปีที่ 4	1,181	1,633	2,814	96
มัธยมศึกษาปีที่ 5	989	1,496	2,485	91
มัธยมศึกษาปีที่ 6	913	1,460	2,373	93
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	3,083	4,589	7,672	280
รวมทั้งหมด	7,675	9,492	17,167	560

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตาราง 4 แสดงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
แบ่งขนาดตามเกณฑ์โรงเรียนมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวนโรงเรียน
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-499 คน)	21
โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 500-1,499 คน)	5
โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,500-2,499 คน)	3
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)	1
รวมทั้งหมด	30

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ตาราง 5 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ปีที่ ประเมิน	ผลการประเมิน				สรุปผล	
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รับรอง	ไม่ รับรอง
1	พิจิตรพิทยาคม	2554	-	✓	-	-	✓	-
2	หัวดงรัชชูปถัมภ์	2556	-	✓	-	-	✓	-
3	วังกรดพิทยา	2556	-	-	✓	-	-	✓
4	เมธีพิทยา	2554	-	✓	-	-	✓	-
5	สระหลวงพิทยาคม	2556	-	✓	-	-	✓	-
6	สามง่ามชนูปถัมภ์	2554	-	✓	-	-	✓	-
7	กำแพงดินพิทยาคม	2554	-	✓	-	-	✓	-
8	เนินปอรั้งนักษุทิศ	2557	-	✓	-	-	✓	-
9	หนองโสนพิทยา	2555	-	✓	-	-	✓	-
10	สรรเพชญ์อัฐมา พิทยาคม	2554	-	✓	-	-	✓	-
11	ดงเสือเหลือง พิทยาคม	2556	-	✓	-	-	-	✓
12	วังทรายพูนวิทยา	2555	-	✓	-	-	✓	-
13	สากเหล็กวิทยา	2554	-	✓	-	-	-	✓
14	วชิรबारมีพิทยาคม	2556	-	-	✓	-	-	✓
15	วังโมกข์พิทยาคม	2556	-	-	✓	-	-	✓
16	ตะพานหิน	2557	-	✓	-	-	✓	-
17	ทุ่งโพธิ์พิทยา	2556	-	✓	-	-	✓	-
18	วังสำโรงวังหว่า	2555	-	✓	-	-	-	✓
19	บางมูลนากภูมิ วิทยา	2554	-	✓	-	-	✓	-
20	วังตะกูราชบุรุษทิศ	2556	-	✓	-	-	✓	-
21	ท่าเสาพิทยาคม	2556	-	✓	-	-	✓	-

ที่	ชื่อสถานศึกษา	ปีที่ ประเมิน	ผลการประเมิน				สรุปผล	
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	รับรอง	ไม่ รับรอง
22	ห้วยยาวพิทยาคม	2557	-	✓	-	-	-	✓
23	โพธิ์ธรรมสุวัฒน์	2554	-	✓	-	-	✓	-
24	พิบูลธรรมเวทวิทยา	2556	-	-	✓	-	-	✓
25	วันทีสถิตพิทยาคม	2557	-	✓	-	-	-	✓
26	เขาทรายทับคล้อ พิทยา	2554	-	✓	-	-	✓	-
27	แหลมรั้งวิทยาคม	2557	-	✓	-	-	✓	-
28	โพธิ์ไทรงาม วิทยาคม	2554	-	-	✓	-	-	✓
29	วังจี้วิทยาคม	2557	-	✓	-	-	✓	-
30	ดงเจริญพิทยาคม	2556	-	✓	-	-	✓	-
รวมทั้งหมด			0	25	5	0	20	10

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
(ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประจำปี 2563

นโยบาย

1. ยกระดับคุณภาพการศึกษา
2. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. พัฒนาระบบสารสนเทศและ ICT
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

1. น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. พัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. สร้างหรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา
6. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
7. พัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา
8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวภา นิสมโกมล (2558) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับ

สนธิ สถาพร (2559) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ

อารีรัตน์ ศรีชมภู (2559) ได้ทำการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์สูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ

ชนพัทธ์ รัตนพันธ์ (2562) ได้ทำการศึกษา การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัยตรัง พบว่า ปัจจัยนำเข้าของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักเรียน ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้สอน ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ และ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่

ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

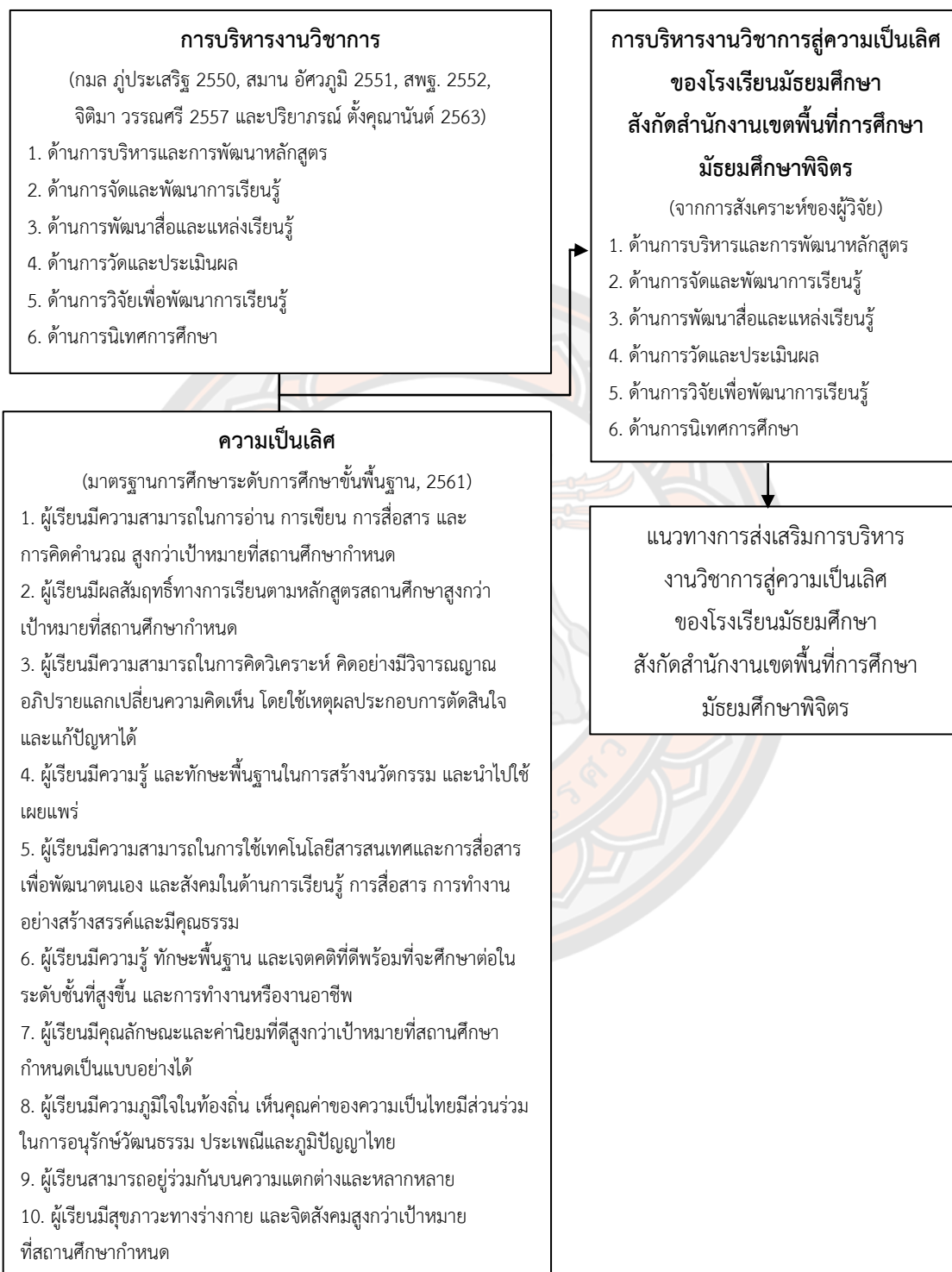
อนุพงษ์ คล่องการ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษา ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ของนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมิน ตามลำดับ

มนต์รัตน์ แก้วเกิด และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษา ความต้องการจำเป็น ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิด ความเป็นพลเมืองดิจิทัลสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

จิรวุฒน์ ภูอาบทอง และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาเป็นตัวแปร พยากรณ์ที่ดีที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

Gladys Wairimu Gichohi (2015) ได้ทำการศึกษา Stakeholder involvement in School in 21st Century for Academic Excellence พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สู่ความเป็นเลิศนั้น สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 30 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 50 คน และครู 989 คน รวมทั้งหมด 1,039 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 255 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

โรงเรียน	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
พิจิตรพิทยาคม	2	139	1	38
หัวดงรัฐบุลย์	1	20	1	5
วังกรดพิทยา	1	12	1	3
เมธีพิทยา	1	16	1	4
สระหลวงพิทยาคม	4	74	1	20
สามง่ามชนูปถัมภ์	2	37	1	10
กำแพงดินพิทยาคม	1	20	1	5
เนินปอรั้งนกขุทิศ	1	21	1	5
หนองโสนพิทยา	2	37	1	9
สรรเพชญ์อัฐมาพิทยาคม	1	13	1	3
ดงเสือเหลืองพิทยาคม	1	16	1	4
วังทรายพูนวิทยา	1	18	1	5
สากเหล็กวิทยา	1	54	1	14
วชิรบารมีพิทยาคม	2	24	1	6
วังโมกข์พิทยาคม	1	16	1	4
ตะพานหิน	5	113	1	30
ทุ่งโพธิ์พิทยา	1	12	1	3
วังสำโรงวังหว่า	1	17	1	4
บางมูลนากภูมิวิทยา	5	108	1	29
วังตะกูราษฎร์อุทิศ	1	14	1	3
ท่าเสาพิทยาคม	1	10	1	2
ห้วยยาวพิทยาคม	1	11	1	3

โรงเรียน	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
โพธิธรรมสุวัฒน์	3	64	1	16
พิบูลธรรมเวทวิทยา	1	15	1	4
วันที่สถิตพิทยาคม	1	13	1	3
เขาทรายทับคล้อพิทยา	3	44	1	11
แหลมรังวิทยา	1	13	1	3
โพธิ์ไทรงามวิทยา	1	13	1	3
วังจี้วิทยา	1	13	1	3
ดงเจริญพิทยาคม	1	12	1	3
รวม	50	989	30	255
	1,039		285	

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร (ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ

4. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	จำนวน 6 ข้อ
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) อาจารย์ ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2) นางสาวพรพรรณ เชื้อวีระชน ครูโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

3) นางสาวสิริพร ออมสิน ครูโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2558, น. 72)
โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ค
หน้า 171)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try-Out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) พบว่า อยู่ในระดับ 0.99 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ง หน้า 172)

8. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
จำนวน 285 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. แปลความหมายของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้
 - 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก
 - 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
โดยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, น. 279)
ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยมีสูตรในการคิดคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{I-D}{D}$$

$PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D หมายถึง สภาพปัจจุบันในปัจจุบัน (Degree of success)

โดยข้อที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นระดับสูง มากกว่า
ข้อรายการที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ ซึ่งข้อที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง
จะต้องให้ความสำคัญและต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
แบบตอบสนองคู่ (Dual response)

5. จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

**ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร**

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ที่มีค่าสูงที่สุด
ในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ได้แก่ นายวณัฐพงศ์ ทองคำ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2. เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ได้แก่ นายพนม ชัยพรพัฒนา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

3.1 ดร.ชุมพล สุวีเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3.2 ดร.นิกุล ทองหน้าศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโสนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3.3 ดร.สรปรัชญ์ ไวกสิกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยนำองค์ประกอบ 6 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 6 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 1 ข้อ
2. ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้	จำนวน 1 ข้อ
3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	จำนวน 1 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 1 ข้อ
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนการเรียนรู้	จำนวน 1 ข้อ
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 1 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด

2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 4 – 22 ตุลาคม 2564 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง

ตาราง 7 แสดงวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
1	นายวณัฐพงศ์ ทองคำ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร	4 ตุลาคม 2564	09.00 น. - 11.00 น.	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
2	นายพนม ชัยพรพัฒนา ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร	5 ตุลาคม 2564	13.00 น. - 15.00 น.	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
3	ดร.ชุมพล สุวิเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียน สระหลวงพิทยาคม	15 ตุลาคม 2564	09.00 น. - 10.00 น.	โรงเรียนสระหลวง พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
4	ดร.นิกุล ทองหน้าศาล ผู้อำนวยการโรงเรียน หนองโสนพิทยาคม	18 ตุลาคม 2564	11.00 น. - 12.00 น.	โรงเรียนหนองโสน พิทยาคม อำเภอสว่าง จังหวัดพิจิตร
5	ดร.สรปรัชญ์ ไวกสิกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน พุทธชินราชพิทยา	20 ตุลาคม 2564	13.00 น. - 15.00 น.	โรงเรียนพุทธชินราช พิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากวิธีการจดบันทึกและการบันทึกวิดีโอ มาจัดพิมพ์เป็นข้อมูล
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา แล้วสรุปประเด็นเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 285)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	152	53.33
1.2 หญิง	133	46.67
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	30	10.53
2.2 ครู	255	89.47
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	84	29.47
3.2 10 - 20 ปี	83	29.12
3.3 มากกว่า 20 ปี	118	41.40

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 285)	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ขนาดสถานศึกษา		
4.1 ขนาดเล็ก	109	38.25
4.2 ขนาดกลาง	55	19.30
4.3 ขนาดใหญ่	82	28.77
4.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	39	13.68
รวม	285	100

จากตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และเป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.67 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 และเป็นครู จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 29.47 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 - 20 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 29.12 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 28.77 และผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.68

ตาราง 9 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	3.24	0.72	ปานกลาง	4.67	0.45	มากที่สุด	0.441	1
2	ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้	3.37	0.64	ปานกลาง	4.60	0.25	มากที่สุด	0.365	5
3	ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.37	0.70	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด	0.374	4
4	ด้านการวัดและประเมินผล	3.34	0.83	ปานกลาง	4.59	0.53	มากที่สุด	0.374	4
5	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.22	0.74	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด	0.407	3
6	ด้านการนิเทศการศึกษา	3.23	0.75	ปานกลาง	4.63	0.50	มากที่สุด	0.433	2
	รวม	3.30	0.45	ปานกลาง	4.61	0.39	มากที่สุด	0.399	-

จากตาราง 9 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

และด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า มีดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.399 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีดัชนี ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.441$) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.433$) ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.365$)

ตาราง 10 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วม วางแผนการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้อง กับความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ของผู้เรียน	3.25	0.95	ปาน กลาง	4.66	0.55	มาก ที่สุด	0.434	6
2	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น ให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.21	0.82	ปาน กลาง	4.62	0.60	มาก ที่สุด	0.439	5

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3	หลักสูตรสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.26	0.77	ปาน กลาง	4.72	0.52	มาก ที่สุด	0.448	4
4	หลักสูตรสถานศึกษา มีเนื้อหาวิชาสอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลาง และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.20	0.68	ปาน กลาง	4.74	0.49	มาก ที่สุด	0.481	2
5	หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดให้ครูผู้สอน ออกแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.35	0.91	ปาน กลาง	4.73	0.50	มาก ที่สุด	0.412	7
6	หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดให้ครูผู้สอน ออกแบบการวัด ประเมินผลสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.15	0.72	ปาน กลาง	4.71	0.55	มาก ที่สุด	0.495	1

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
7	ผู้บริหารนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.15	1.02	ปานกลาง	4.60	0.55	มากที่สุด	0.460	3
8	ผู้บริหารและครูนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป	3.30	1.01	ปานกลาง	4.59	0.60	มากที่สุด	0.391	8
รวม		3.24	0.72	ปานกลาง	4.67	0.45	มากที่สุด	0.441	-

จากตาราง 10 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา คือ ผู้บริหารและครูนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และผู้บริหารนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารและครูนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.441 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.495$) รองลงมา คือ หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.481$) และข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารและครูนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป ($PNI_{modified} = 0.391$)

ตาราง 11 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	3.50	0.79	ปานกลาง	4.75	0.43	มากที่สุด	0.357	4
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.44	0.71	ปานกลาง	4.50	0.50	มาก	0.308	7

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนออกแบบการวัด ประเมินผลสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.50	0.62	ปาน กลาง	4.70	0.56	มาก ที่สุด	0.343	5
4	ผู้บริหารนิเทศติดตาม การจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.32	0.68	ปาน กลาง	4.60	0.49	มาก ที่สุด	0.386	2
5	ผู้บริหารประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนและให้ข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อพัฒนา	3.39	0.93	ปาน กลาง	4.65	0.48	มาก ที่สุด	0.372	3
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับคุณภาพ ผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.13	0.70	ปาน กลาง	4.55	0.50	มาก ที่สุด	0.454	1
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และ คุณลักษณะของผู้เรียนให้ สูงขึ้น	3.32	1.05	ปาน กลาง	4.45	0.50	มาก	0.340	6
รวม		3.37	0.64	ปาน กลาง	4.60	0.50	มาก ที่สุด	0.365	-

จากตาราง 11 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.365 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.454$) รองลงมา คือ ผู้บริหารนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{modified} = 0.386$) และข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2561 ($PNI_{\text{modified}} = 0.308$)

ตาราง 12 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ก่อนนำไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้	3.52	1.02	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด	0.315	8
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน เลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีในการจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.43	0.96	ปาน กลาง	4.69	0.53	มากที่สุด	0.367	6
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน เลือกใช้สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียน ให้สูงขึ้น	3.36	0.81	ปาน กลาง	4.67	0.54	มากที่สุด	0.390	4

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.36	0.77	ปานกลาง	4.62	0.57	มากที่สุด	0.375	5
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้	3.30	0.63	ปานกลาง	4.59	0.56	มากที่สุด	0.391	3
6	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.45	0.93	ปานกลาง	4.58	0.58	มากที่สุด	0.328	7
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.21	0.73	ปานกลาง	4.62	0.56	มากที่สุด	0.439	1

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่สูงขึ้น	3.30	1.06	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด	0.406	2
	รวม	3.37	0.70	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด	0.374	-

จากตาราง 12 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา คือ ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น อยู่ระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.374 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.439$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่สูงขึ้น ($PNI_{modified} = 0.406$) และข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.315$)

ตาราง 13 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.33	1.06	ปานกลาง	4.59	0.55	มากที่สุด	0.378	3

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนกำหนดวิธีการ และเครื่องมือในการวัด ประเมินคุณลักษณะ ของผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐาน การศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.29	1.01	ปาน กลาง	4.56	0.61	มาก ที่สุด	0.386	2
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มี คุณภาพในการวัดประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน	3.33	0.90	ปาน กลาง	4.59	0.60	มาก ที่สุด	0.378	3
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มี คุณภาพในการวัดประเมิน คุณลักษณะของผู้เรียน	3.37	0.95	ปาน กลาง	4.62	0.56	มาก ที่สุด	0.371	4
5	ผู้บริหารติดตามและ ประเมินการใช้เครื่องมือใน การวัดประเมินผลผู้เรียน ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.33	0.78	ปาน กลาง	4.62	0.55	มาก ที่สุด	0.387	1
6	ผู้บริหารสะท้อนผล การประเมินการใช้ เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อ นำไปปรับปรุงและพัฒนา เครื่องมือในการวัด ประเมินผลผู้เรียนให้มี คุณภาพตรงตามหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐาน การศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.41	0.96	ปาน กลาง	4.57	0.61	มาก ที่สุด	0.340	5
รวม		3.34	0.83	ปาน กลาง	4.59	0.53	มาก ที่สุด	0.374	-

จากตาราง 13 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสะท้อนผลการประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรแกนกลาง และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$ รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน และผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมเท่ากับ 0.374 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{modified} = 0.387$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.386$) และข้อที่มีดัชนี

ความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารสะท้อนผลการประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรแกนกลาง และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.340$)

ตาราง 14 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.15	0.73	ปานกลาง	4.54	0.64	มากที่สุด	0.441	2
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย	3.15	1.03	ปานกลาง	4.58	0.58	มากที่สุด	0.454	1
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	3.30	1.01	ปานกลาง	4.50	0.60	มาก	0.364	6
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	3.25	0.95	ปานกลาง	4.50	0.63	มาก	0.385	5

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนนำผลการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน มาปรับปรุงพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียน ให้สูงกว่าเป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนด	3.21	0.82	ปาน กลาง	4.49	0.63	มาก	0.399	3
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนนำผลการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน มาศึกษาและพัฒนา ต่อยอดเป็นนวัตกรรม ในการพัฒนาผู้เรียนให้มี ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับ ประเทศ	3.26	0.77	ปาน กลาง	4.54	0.60	มาก ที่สุด	0.393	4
รวม		3.22	0.74	ปาน กลาง	4.53	0.55	มาก ที่สุด	0.407	-

จากตาราง 14 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$)
รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาศึกษาและพัฒนา
ต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่า
ระดับประเทศ อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริม
ให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียน
ในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาศึกษาและพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.407 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย ($PNI_{modified} = 0.454$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modified} = 0.441$) และข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน ($PNI_{modified} = 0.364$)

ตาราง 15 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันวางแผนและ กำหนดแนวทางในการ นิเทศการจัดการเรียนรู้ อย่างชัดเจน	3.20	0.68	ปาน กลาง	4.64	0.52	มาก ที่สุด	0.450	3
2	ผู้บริหารมีส่วนร่วม ในการนิเทศการจัด การเรียนรู้ของครูผู้สอน	3.35	0.91	ปาน กลาง	4.65	0.55	มาก ที่สุด	0.388	7
3	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือ และแนะนำครูผู้สอน ในการพัฒนาการจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม หลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	3.15	0.73	ปาน กลาง	4.62	0.56	มาก ที่สุด	0.467	2
4	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือ และแนะนำครูผู้สอน ในการพัฒนาการจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์และ คุณลักษณะของผู้เรียน ให้สูงขึ้น	3.15	1.02	ปาน กลาง	4.63	0.54	มาก ที่สุด	0.470	1
5	ผู้บริหารติดตามและ ประเมินผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง	3.30	1.01	ปาน กลาง	4.64	0.55	มาก ที่สุด	0.406	6

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูผู้สอนนำผลการนิเทศ มาปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	3.25	0.95	ปาน กลาง	4.63	0.55	มาก ที่สุด	0.425	5
7	ผู้บริหารประสานงานกับ เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและ กระบวนการนิเทศงาน วิชาการให้มีประสิทธิภาพ	3.21	0.82	ปาน กลาง	4.64	0.54	มาก ที่สุด	0.445	4
รวม		3.23	0.75	ปาน กลาง	4.63	0.50	มาก ที่สุด	0.433	-

จากตาราง 15 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา คือ ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ

ให้มีประสิทธิภาพ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวมเท่ากับ 0.433 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น ($PNI_{modified} = 0.470$) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ($PNI_{modified} = 0.467$) และข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ($PNI_{modified} = 0.388$)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 รวมถึงมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในระดับยอดเยี่ยม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

1.1 ระดับสถานศึกษา

1.1.1 สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สมรรถนะ และการนำความรู้ไปใช้ได้จริงของผู้เรียนเป็นหลัก

...ผอ.ควรให้ครูกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับความสามารถและสมรรถนะของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับลักษณะความเป็นเลิศทางวิชาการของนักเรียนเป็นหลัก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้และความสามารถของผู้เรียน โดยจะต้องมุ่งเน้นในการนำความรู้ไปใช้ได้จริงของนักเรียนเป็นหลัก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

1.1.2 สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของนักเรียนตามที่สถานศึกษากำหนด

...โรงเรียนควรใช้เครื่องมือในการวัดผลให้มีความสอดคล้องกับความเป็นเลิศของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรกำหนดวิธีการวัดให้สอดคล้องกับความเป็นเลิศของนักเรียนตามที่สถานศึกษากำหนด โดยใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรกำหนดให้ครูใช้เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้อง
กับความเป็นเลิศของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

1.1.3 สถานศึกษาควรกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย
การเรียนรู้และวิธีการประเมิน เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการปฏิบัติ การคิด และการสร้าง
ชิ้นงานของตนเองได้

...โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย
ในการเรียนรู้ของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรให้นักเรียนได้กำหนดเป้าหมายในการประเมินผลงาน
ในการปฏิบัติ การคิดและการสร้างชิ้นงานของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...โรงเรียนควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และวิธีการ
ประเมินผลงานของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

1.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม
สถานศึกษาในการกำหนดวิธีการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเทคนิคและวิธีการ
ที่หลากหลาย

...เขตพื้นที่ควรดำเนินการนิเทศด้วยวิธีการและแนวทางที่หลากหลาย
เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรติดตามสถานศึกษาในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรนิเทศ กำกับ และติดตามสถานศึกษาในการกำหนดวิธีการวัด
และประเมินผลด้วยเทคนิคหรือวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบท

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

1.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการจัดทำคู่มือการวัด
และประเมินผลความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนด
วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา

...ศึกษานิเทศก์ควรสร้างคู่มือเพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการวัด
และประเมินผลความเป็นเลิศ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรกำหนดแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล
ความเป็นเลิศของนักเรียนเรียนในหลักสูตรสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรทำคู่มือการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล
ความเป็นเลิศของนักเรียนในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้นำไปปรับใช้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

1.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ที่เป็นเลิศเกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรจัดเวทีให้สถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของนักเรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมายสถานศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในสังกัด ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมาย และผลงานทางวิชาการของครู ที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

2. ด้านการจัดและพัฒนาระบบการเรียนรู้

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีวิธีการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ ความเห็น ดังนี้

2.1 ระดับสถานศึกษา

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาโดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรม ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สูงกว่าค่าเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูนำผลการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน
ระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ
เพื่อนร่วม พัฒนาวิชาชีพเพื่อนำผลการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และนำผล
ไปใช้เพื่อพัฒนานักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ 1) ความรู้
(Knowledge) 2) ความเป็นสากล (Universal) 3) ทักษะชีวิต (Skills of life) และ 4) คุณธรรม
(Kindness)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นที่
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับความเป็น
มาตรฐานสากล

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูนำหลัก KUSK มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ความรู้ ความเป็นสากล ทักษะชีวิต และคุณธรรมของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา และตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยเน้นการบูรณาการในระดับหลักสูตร (Curriculum Integration) ไปจนถึงบูรณาการการเรียนการสอน (Instructional Integration)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลการสอบ O-NET ของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา ให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของนักเรียน (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลการสอบ O-NET ของนักเรียนให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยบูรณาการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสาระการเรียนรู้หรือข้ามสาระการเรียนรู้ (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้น โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงกว่าระดับประเทศ (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

2.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนในการนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมาย

...ศึกษานิเทศก์ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนของครูผู้สอนอย่างเป็นประจำ (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการกำกับ ติดตามครูผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของนักเรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศ กำกับและติดตาม
การนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของครูในสังกัด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

2.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
และแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้
เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน

...เขตพื้นที่ควรกำหนดแผนปฏิบัติการหรือแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่
ให้มีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศ
ของนักเรียนที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ มากำหนดเป็นนโยบายหรือแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของเขตพื้นที่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน
โดยการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานของเขตให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน
ของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

2.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ
การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้
ได้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดเน้น และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

...เขตพื้นที่ควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้
ได้อย่างมีคุณภาพ เป็นไปเป้าหมายและจุดเน้นของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และสามารถเลือกพัฒนาได้ในหลักสูตรตามที่ตนเองสนใจ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดอย่างมีคุณภาพ โดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบ การจัดการเรียนรู้และให้ครูในโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 รวมถึงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาต ิขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้สูงขึ้น ควรมีวิธีการอย่างไรผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

3.1 ระดับสถานศึกษา

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนทำ การจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูวางแผนการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ ในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะให้สูงกว่าค่าเป้าหมาย ของสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูวางแผนการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
โดยการนำกระบวนการบริหารแบบ PDCA มาใช้ในการวางแผน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีระบบสารสนเทศและเครือข่าย
ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนในสถานศึกษา

...ควรจัดทำระบบ ฐานข้อมูล และเครือข่ายที่พร้อมใช้งานในโรงเรียน
เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรกำหนดให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลหรือแหล่ง
เรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรพัฒนาเครือข่ายหรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้สามารถรองรับ
ในการใช้งาน เพื่อสืบค้นข้อมูลหรือการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายใน
ดำเนินการติดตามผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของครูผู้สอน

...ผอ.ควรจัดตั้งทีมหรือคณะนิเทศขึ้นมาในโรงเรียน เพื่อทำกรนิเทศ
และติดตามการสอน นิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ผอ.จะต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
โดยการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะโดยมอบหมายผ่านทีมครูผู้
นิเทศการสอนของโรงเรียนเป็นประจำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรสร้างความเข้มแข็งให้กับทีมครูผู้นิเทศ ให้สามารถดำเนินการ
นิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

3.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (O-NET) ของผู้เรียนให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยมีครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา

...เขตพื้นที่ควรมีการรวมกลุ่มครูในรูปแบบ PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ในการใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยในกลุ่มควรมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและเสนอแนะ
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการจัดทีมครูในสังกัดเพื่อร่วมกัน
แลกเปลี่ยนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในพัฒนาผลการสอบ O-NET ของนักเรียนให้สูงกว่า
ระดับประเทศ
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมีการจัดตั้งกลุ่ม PLC มีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ
ครูในสังกัด ตลอดจนศึกษานิเทศก์เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาผลการทดสอบ O-NET
ให้สูงขึ้นโดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

3.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำคู่มือการใช้สื่อเทคโนโลยี
และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้าน
ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

...เขตพื้นที่ควรจัดทำแนวทางการใช้สื่อ โดยจัดทำเป็นคู่มือเพื่อใช้
ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

“เขตพื้นที่ควรจัดทำแนวทางในใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะ และให้สถานศึกษานำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

“เขตพื้นที่ควรมีการจัดตั้งกลุ่ม PLC มีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญครูในสังกัด ตลอดจนศึกษานิเทศก์เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาผลการทดสอบ O-NET ให้สูงขึ้นโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

3.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนในการปรับปรุงหรือพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ของตนเอง จนเกิดเป็นผลงานเชิงประจักษ์ในด้านคุณภาพผู้เรียน

...เขตพื้นที่ควรมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ครูที่มีผลงานการใช้สื่อในการพัฒนาผู้เรียนจนเป็นที่ประจักษ์เขตพื้นที่ควรดำเนินการมอบรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมีการส่งเสริมให้ครูปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้เป็นที่ประจักษ์ และมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลให้แก่ครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

4. ด้านการวัดและประเมินผล

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านมีวิธีการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

4.1 ระดับสถานศึกษา

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนรายงานผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ในทุก ๆ สัปดาห์

...ผอ.ควรกำหนดให้ครูจัดทำรายงานเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ครูควรรายงานผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ ผอ.ได้ทราบ เพื่อตรวจสอบในเครื่องมือที่ใช้วัดผลและประเมินผลทุกครั้งก่อนที่จะสอนในทุก ๆ สัปดาห์
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ทุกครั้งก่อนจะเริ่มสอน ผอ.ควรกำหนดให้ครูทุกคนในโรงเรียน รายงานเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลในแผนการสอนทุกครั้ง
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

4.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุก ๆ สัปดาห์ โดยใช้กระบวนการ PLC

...โรงเรียนควรมีคณะตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่นำไปใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรนำกระบวนการ PLC มาใช้ในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือที่จะนำไปใช้วัด อย่างน้อย 1 สัปดาห์ต่อครั้ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ผอ.แต่งตั้งทีม PLC ในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อช่วยกัน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ครูผู้สอนนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนโดยจะต้องมีการตรวจสอบก่อนการนำไปใช้จริง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายใน ดำเนินการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียน อย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง

...ผอ.ควรใช้กระบวนการนิเทศเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการติดตาม การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของครูผู้สอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ในทุกๆภาคเรียน ผอ.ควรกำหนดให้มีการนิเทศชั้นเรียน โดยกำหนด อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัด และประเมินผลของครูผู้สอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...กระบวนการนิเทศชั้นเรียนสามารถนำมาใช้ในการกำกับและติดตาม รวมถึงการประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัดผลของครูผู้สอนได้ เพราะฉะนั้น ผอ.ควรนำ กระบวนนี้มาใช้ในโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

4.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

...สำนักงานเขตควรดำเนินการติดตามการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาเป็นประจำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ศึกษานิเทศก์ควรเข้ามามีบทบาทสำคัญในการออกนิเทศ ติดตาม การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศ กำกับ และติดตาม การใช้เครื่องมือของครูอย่างต่อเนื่อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

4.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดทำระบบรายงานผล การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ โดยแบ่งช่วงเวลาในการรายงานภาคเรียนละ 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้

...ควรมีการจัดทำระบบให้สถานศึกษาได้รายงานผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาจจะเป็นในรูปแบบของออนไลน์ ซึ่งเขตควรเข้ามาสนับสนุนในระบบรายงานนี้อย่างจริงจัง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรกำหนดระยะในการรายงานผลออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลัง เพื่อติดตามผลการใช้เครื่องมือในการวัดผลของครูในสังกัด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...สำนักงานเขตควรปรับปรุงแบบการนิเทศ และติดตามที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน เช่น การรายงานผลผ่าน google form เป็นต้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

4.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

...การจัดเวทีให้ครูแต่ละสถานศึกษาในสังกัดได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งที่เขตพื้นที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการนำเสนอผลงานไปใช้ในการประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัดผลของครูผู้สอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การแสดงผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ เช่น Best Practices

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรหาพื้นที่ให้ครูผู้สอนแต่ละสถานศึกษาในสังกัดได้แสดงผลการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียน มาจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ควรมีวิธีการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

5.1 ระดับสถานศึกษา

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน จากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไขหรือการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

...ผอ.ควรดำเนินการให้ครูผู้สอนร่วมกันทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำข้อมูลจากการบันทึกหลังแผนมาใช้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...กลุ่มสาระแต่ละกลุ่ม ควรร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาผู้เรียน และหาวิธี หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันผ่านการวิจัยในชั้นเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ในการทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหของผู้เรียน ครูผู้สอนควรนำข้อมูลที่ได้ ในชั้นเรียน บันทึกผลหลังสอนมาใช้ เพื่อจะได้แก้ไขและพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียน มากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี ผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

...ในการประเมินวิทยฐานะครู ว. PA ผอ.ควรกำหนดให้ครูนำปัญหา ของนักเรียนมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายด้วย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคะแนนสอบ O-NET สูงกว่าระดับประเทศ โดยการนำปัญหาของนักเรียนมาทำการวิจัย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูนำการพัฒนาผลการทดสอบ O-NET ให้สูงกว่า ระดับประเทศมากำหนดในประเด็นท้าทายของตนเอง เพื่อให้เกิดผลที่แท้จริง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนานักเรียน ให้มีผลคะแนนการสอบ O-NET สูงขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอย่างเป็นประจำ โดยให้ครูสามารถเลือกพัฒนาได้ตามความสนใจของตนเองและตรงกับปัญหาของนักเรียนที่ครูอยากจะแก้ไข

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ครูควรมีการพัฒนาตนเองที่นอกเหนือจากการอบรมออนไลน์ ตามหน่วยงานที่ได้จัดขึ้น อาจจะเป็นการประชุมวิชาการของสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้นอย่างเป็นประจำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

5.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

5.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการสร้างเครือข่ายการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดย มีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง (U-School Mentoring)

...เขตพื้นที่ที่ควรสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในสังกัดและ สถาบันอุดมศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ที่อาจจะกำหนดให้มหาวิทยาลัยเข้ามาเป็นพี่ในการทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และความสามารถเป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรศึกษาแนวทาง U-School เพื่อให้มหาวิทยาลัยเข้ามามีบทบาทในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาจมีการจัดทำ MOU ระหว่างสำนักงานเขตโรงเรียน และมหาวิทยาลัย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

5.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเผยแพร่และตีพิมพ์ผลงานวิจัย ลงใน TCI 1 หรือ TCI 2

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาเผยแพร่ผลงานวิจัยของตนเอง โดยอาจจะออกเป็นนโยบายของเขตพื้นที่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและส่งเสริมให้ตีพิมพ์งานวิจัยของตนเองลงในฐาน TCI 1 หรือ 2 ตามความสามารถ โดยเขตเข้ามามีส่วนร่วมและช่วยสนับสนุนในการตีพิมพ์งานวิจัย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรกำหนดนโยบายการเผยแพร่ของครูในสังกัด เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

5.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้ผลงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้สอน เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ

...เขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความสำคัญในหารพัฒนาความดีความชอบของครู โดยอาจจะมีการมอบรางวัลสำหรับครูที่มีผลงานวิจัยดีเด่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง และให้ผลงานวิจัยหรือผลการปฏิบัติงานของครูเป็นการพิจารณาความดีความชอบในส่วนหนึ่ง โดยเขตอาจจัดเป็นส่วนพิเศษสำหรับครูกลุ่มนี้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรสนับสนุนทั้งความรู้และกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยอาจจะมีการมอบรางวัลพิเศษต่างๆที่ทางเขตจัดไว้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

6. ด้านการนิเทศการศึกษา

จากประเด็นสัมภาษณ์ ท่านคิดว่าการให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายสถานศึกษาหรืออยู่ในระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับยอดเยี่ยม ควรมีวิธีการอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

6.1 ระดับสถานศึกษา

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศชั้นเรียน

...ผอ.ควรใช้กระบวนการ PLC เข้ามาช่วยในกระบวนการนิเทศชั้นเรียนของโรงเรียน เพื่อให้ทีมครูผู้นิเทศได้ร่วมกันให้คำแนะนำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือและแนะนำครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ครูในกลุ่มสาระมีส่วนร่วมในกระบวนการช่วยเหลือและแนะนำ อาจจะมีการรวมกลุ่มกันภายในกลุ่มสาระหรือนอกกลุ่มสาระก็ได้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียนร่วมกับการรวมกลุ่มครูแบบ PLC เพื่อร่วมกันชี้แนะและให้คำแนะนำครูในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมาตรฐานของหลักสูตร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพครูตามสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและกลยุทธ์ ของสถานศึกษา

...เขตพื้นที่ควรมีการกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ ที่สำคัญและจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน วิชาชีพ โดยอาจจะกำหนดไว้ในกลยุทธ์ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรจัดการอบรมเพื่อพัฒนาครูให้ความรู้ตามมาตรฐานตำแหน่ง และวิชาชีพ และกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษานำไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้ได้เข้าร่วม การอบรมหรือการพัฒนาตนเอง เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies)

...ผอ.ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างเป็นประจำ โดยเลือกพัฒนา ตามความสนใจของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

...ผอ.ควรกำหนดหรือส่งเสริมให้ครูได้นำสมรรถนะของผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาความรู้ของตนเองเป็นหลัก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาของตนเองทางด้านการจัดการเรียนรู้ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

6.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

6.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการ นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

...เขตพื้นที่ควรกำหนดให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีบทบาทในการกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครูมากขึ้น
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมีการนิเทศ ติดตามสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ อย่าง เป็นประจำ
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรกำหนดให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ของครูมากขึ้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 20 ตุลาคม 2564)

6.2.2 ศึกษาานิเทศก์ควรทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์พี่เลี้ยง คอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของ ผู้เรียน

...เขตพื้นที่ควรส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...ศึกษานิเทศก์ควรเข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำและเสนอมากขึ้น กว่าเดิม เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกับครู
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรให้ศึกษานิเทศก์ลงพื้นที่ไปที่โรงเรียนในสังกัด เพื่อคอยช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 15 ตุลาคม 2564)

6.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดตั้งคลินิกการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies) อย่างเป็นรูปธรรม

...เขตพื้นที่ควรจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องสมรรถนะหลักของผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 4 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความช่วยเหลือครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เป็นไปตามสมรรถนะของผู้เรียน อาจมีการจัดตั้งทีมงานโดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ดูแล หรือการรวมกลุ่มโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 ตุลาคม 2564)

...เขตพื้นที่ควรมีการดำเนินการช่วยเหลือและแนะนำครูในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 18 ตุลาคม 2564)

ตาราง 16 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
1. ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	
ท่านคิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับสถานศึกษา
ควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล	1) สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน
อย่างไร ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์	โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สมรรถนะและการนำความรู้ไปใช้ได้
ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	จริงของผู้เรียนเป็นหลัก
ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง	
พุทธศักราช 2551 รวมถึงมาตรฐาน	2) สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เครื่องมือที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียน
พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ใน	ตามที่สถานศึกษากำหนด
ระดับยอดเยี่ยม (PNI _{modified} = 0.495)	3) สถานศึกษาควรกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด
	เป้าหมายการเรียนรู้และวิธีการประเมิน เพื่อที่จะประเมิน
	ความสามารถในการปฏิบัติ การคิด และการสร้างชิ้นงานของตนเองได้
	ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
	1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม
	สถานศึกษาในการกำหนดวิธีการ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
	ของผู้เรียนด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย
	2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการจัดทำคู่มือการวัด
	และประเมินผลความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน เพื่อให้
	สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและ
	ประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา
	3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยน
	เรียนรู้ ศึกษา วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการกำหนด
	วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมิน
	มาพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและ
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้	
ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ให้สูงขึ้นกว่า ค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีวิธีการอย่างไร (PNI_{modified} = 0.454)	ระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาโดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าค่าเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเป็นสากล (Universal) ทักษะชีวิต (Skills of life) และคุณธรรม (Kindness) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน ให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยเน้นการบูรณาการ ในระดับหลักสูตร (Curriculum Integration) ไปจนถึงบูรณาการการเรียนการสอน (Instructional Integration)
	ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนในการนำผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สูงกว่าค่าเป้าหมาย 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรปรับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามมาตรฐาน การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ จุดเน้น และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	
ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 รวมถึงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ให้สูงขึ้น ควรมีวิธีการอย่างไร ($PNI_{modified} = 0.439$)	ระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีระบบสารสนเทศและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการติดตามผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน
	ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยมีครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำคู่มือการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนในการปรับปรุงหรือพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ของตนเอง จนเกิดเป็นผลงานเชิงประจักษ์ในด้านคุณภาพผู้เรียน

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
4. ด้านการวัดและประเมินผล	
ท่านมีวิธีการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อย่างต่อเนื่อง ได้อย่างไร ($PNI_{modified} = 0.387$)	ระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนรายงานผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุก ๆ สัปดาห์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ในทุก ๆ สัปดาห์ โดยใช้กระบวนการ PLC 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายใน ดำเนินการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอน ในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียน อย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดทำระบบรายงานผลการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ โดยแบ่งช่วงเวลาในการรายงานภาคเรียนละ 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้ 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดเวทีให้สถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	
ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมาจัดทำ วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา ต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ควรมีวิธีการอย่างไร ($PNI_{modified} = 0.454$)	ระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน จากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไขหรือ การพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและ สภาพของผู้เรียนมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบ ระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ด้วยกระบวนการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วม การประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ของผู้เรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการสร้างเครือข่าย การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง (U-School Mentoring) 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ ครูผู้สอนเผยแพร่และตีพิมพ์ผลงานวิจัย ลงใน TCI 1 หรือ TCI 2 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถานศึกษาใช้ผลงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้สอนเป็น ส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ

ข้อคำถาม	แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	
ท่านคิดว่าการให้ความช่วยเหลือและ แนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และ คุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่า ค่าเป้าหมายสถานศึกษาหรืออยู่ในระดับ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับยอดเยี่ยม ควรมีวิธีการอย่างไร ($PNI_{modified} = 0.470$)	ระดับสถานศึกษา 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะ ของผู้เรียนด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศ ชั้นเรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพครูตามสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและกลุ่ของสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้ได้ เข้าร่วมการอบรมหรือการพัฒนาตนเอง เพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 2) ศึกษานิเทศก์ควรทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์พี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การพัฒนา ผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดตั้งคลินิก การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนใน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies) อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหาร และการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 255 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครู แต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ทั้ง 6 ด้าน มีดังนี้

ในภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้และด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหาร และการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และผลความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.399 ซึ่งด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.441$)

1.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.441 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561

1.2 ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.365 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.374 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสะท้อนผลการประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน และผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมเท่ากับ 0.374 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น

ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในภาพรวมเท่ากับ 0.407 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย

1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วม ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร งานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ส่วนการประเมินความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมเท่ากับ 0.433 เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สมรรถนะ และการนำความรู้ไปใช้ได้จริงของผู้เรียนเป็นหลัก โดยใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศ ของผู้เรียนและกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวิธีการประเมิน เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการปฏิบัติ การคิด และการสร้างชิ้นงานของตนเองได้ ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามสถานศึกษาในการกำหนดวิธีการ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย และดำเนินการ จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียนเพื่อให้สถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งควร จัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการกำหนด วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าค่าเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเป็นสากล (Universal) ทักษะชีวิต (Skills of life) และคุณธรรม (Kindness) และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการบูรณาการในระดับหลักสูตร (Curriculum Integration) ไปจนถึงบูรณาการการเรียนการสอน (Instructional Integration) ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนในการนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ควรปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน และควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดเน้น และค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA จัดให้มีระบบสารสนเทศและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนในสถานศึกษา และควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการติดตามผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน โดยมีครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา จัดทำคู่มือการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และควรมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอน รายงานผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุกๆ สัปดาห์ มีการมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุกๆ สัปดาห์ โดยใช้กระบวนการ PLC และให้คณะกรรมการนิเทศภายใน ดำเนินการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดและประเมินผล โดยใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง จัดทำระบบรายงานผลการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลในรูปแบบออนไลน์ และควรจัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน จากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไขหรือการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมากำหนดเป็นประเด็น ทำทนายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) และควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอน เข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการสร้างเครือข่ายการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง (U-School Mentoring) กำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเผยแพร่และตีพิมพ์ผลงานวิจัย ลงใน TCI 1 หรือ TCI 2 และส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้ผลงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้สอน เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ

2.6 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน ด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศชั้นเรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและหลักสูตรการพัฒนาคุณภาพครูตามสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและกลยุทธ์ของสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนให้ได้เข้าร่วมการอบรมหรือการพัฒนาตนเอง เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies) ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้

ของครูผู้สอนในสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่เลี้ยง คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน และควรดำเนินการจัดตั้งคลินิกการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า

1.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ผลวิจัยพบว่า เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร เพราะหลักสูตรสถานศึกษามีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปสู่ฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องมีการปรับตัวในการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 อีกทั้งต้องกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม รวมถึงวิธีการวัดและประเมินให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของผู้เรียน โดยมีการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตินา วรรณศรี (2557, น. 29) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นพิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียน และแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่คาดหวังมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระความรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผล และยังสอดคล้องกับ อนุพงษ์ คล่องการ และคณะ (2563, น. 52) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ พบว่า เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และมีการกำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่

สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความเป็นเลิศของผู้เรียน และให้มีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามาบริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ จรูณี เก้าเอี้ยน (2557 : 14-15) ที่กล่าวว่า การจัดและพัฒนาการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการประยุกต์ความรู้มาเพื่อแก้ไขปัญหา รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และยังสอดคล้องกับ Gladys Wairimu Gichohi (2015 : 13) ได้ทำวิจัยเรื่อง Stakeholder involvement in School in 21st Century for Academic Excellence พบว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศนั้น สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อม

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า

2.1 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตรสถานศึกษานั้น สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพิจารณามาตรฐาน ตัวชี้วัด และคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียนอย่างชัดเจน และกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและตรงต่อความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญชัย ขวณา (2560, น. 141) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการจัดทำหลักสูตร โดยการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคมในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และยังสอดคล้องกับ ชนพัทธ์ รัตนพันธ์ (2562, น. 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัยตรัง พบว่า ปัจจัยนำเข้าของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร

ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักเรียน ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้สอน ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ และ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่

2.2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเป็นสากล (Universal) 3) ทักษะชีวิต (Skills of life) และ 4) คุณธรรม (Kindness) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนเป็นหลัก สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความเป็นสากล ทักษะชีวิต และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ปริญญาบัตร ตั้งคุณานันต์ (2563, น. 157) ที่กล่าวว่า การจัดและพัฒนารการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 โดยมีการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลจัดการเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ สนิธิ สถาพร (2559, น. 369) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอนก่อนนำไปใช้ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหรือส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและนำมาวางแผนก่อนการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้วยกระบวนการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 208) ที่กล่าวว่า งานสื่อการสอนเป็นงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาประสบการณ์ การเรียนที่ดีในสถานศึกษา โดยเป็นการบริการด้านวัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงงานด้านการวางแผน การผลิต การทดลองใช้ การประเมินผล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับ เสาวภา นิสม์โกมล (2558, น. 171) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

2.4 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุก ๆ สัปดาห์ โดยใช้ กระบวนการ PLC ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลทางด้านความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสภาพจริงของผู้เรียน ก่อนที่จะนำไปใช้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามามีส่วนร่วม และนำเอาข้อมูลที่ได้มาร่วมวิเคราะห์และวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ PLC ซึ่งสอดคล้องกับ ชาทรี มณีโกศล (2560, น. 164) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาว่านักเรียน แต่ละคนนั้นมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัย ข้อมูลที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยวิธีการและรูปแบบการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปประเมิน วิเคราะห์และตีความ และยังสอดคล้องกับ ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ (2563, น. 321) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.5 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance

Appraisal (PA) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจังของครูผู้สอน สามารถพัฒนาผลการทดสอบของผู้เรียนทั้งระดับห้องเรียน ระดับเขต และระดับชาติ ให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนดได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มาแก้ไขหรือพัฒนาด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และนำมากำหนดเป็นประเด็นท้าทาย ในการประเมิน Performance Appraisal (PA) เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวาณิช (2560, น. 21) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ทำโดย ครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเอง ให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครู และผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ อาริรัตน์ ศรีชมภู (2559, น. 37) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า ด้านที่มี ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์สูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.6 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำ ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน ด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไป ตามค่าเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด ครูต้องมีความเชื่อมั่นต่อตนเองในการจัดและพัฒนาการเรียน รู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) และกระบวนการนิเทศมาใช้เพื่อช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ จรุณี แก้วเอียน (2557, น. 15-16) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่ง ของการกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง และยังสอดคล้องกับ จีรวัฒน์ ภูอาบทอง และคณะ (2564, น. 38) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชน

ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ควรจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล ความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียนเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามสถานศึกษา ในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย และควรจัดเวทีให้สถานศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความรู้เดิมของผู้เรียน โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สมรรถนะ และการนำความรู้ไปใช้ได้จริง ของผู้เรียนเป็นหลัก ใช้เครื่องมือที่มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียน และควรกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวิธีการประเมิน เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการปฏิบัติ การคิด และการสร้างชิ้นงานของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กมลฉัตร กล่อมอ้อม. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2552). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิทักษ์.
- ขวัญชัย ช้วน. (2560). *ปรัชญาและการพัฒนาหลักสูตร*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- จรุณี แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิรวัดณ์ ภูอาบทอง และคณะ. (2564). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน เอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 40(3), 38.*
- ชนพัทธ์ รัตนพันธ์. (2562). *การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัยดรง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาตรี ตั้งอัมพรตรีพล. (2561). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียน เซนต์คาเบรียล. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2), 68-69.*
สืบค้นจาก <https://1th.me/xQL3e>
- ชาตรี มณีโกศล. (2560). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชาตรี มณีโกศล. (2560). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- โชติกา ภาชีพล. (2559). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระศักดิ์ อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2548). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาการเรียน*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2550). *เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน*. สงขลา: เทมการพิมพ์สงขลา.
- นิตยา เงินประเสริฐ. (2557). *การบริหารคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). *ระเบียบวิธีวิจัยทางหลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปราณี หล้าเป้งสะ. (2561). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. สงขลา: สหมิตรพัฒนาการพิมพ์ (1992) จำกัด.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ. (2563). *การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา* *ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(2), 321.
- พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2550). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: พรานนกการพิมพ์.
- พัชร หอมรินทร์. (2559). *แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มโรงเรียน* *ลานกระบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 3(1), 25-26.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2561). *เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิสนุ พงศรี. (2554). *การประเมินทางการศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เพชรประภาร์ ชุมสาย. (2559). *การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- มนรัตน์ แก้วเกิด และคณะ. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 15(1), 74.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: เทมการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ศักดิ์ดา กะแหะเดบ และนพรัตน์ ชัยเรือง. (2561). *แนวทางการพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช*, 10(2), 163-165. สืบค้นจาก <https://1th.me/X6QCF>
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ศุภชัย อาชีวะระงับโรค. (2549). *Practical PDCA แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเร็จ*
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.
- สนธยา สำรวยผล. (2562). *แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 2. วารสารแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*, 16(2),
183-185. สืบค้นจาก <https://1th.me/yThZD>
- สนธิ สถาพร. (2559). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 8(1), 369.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ*.
อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

- สายรุ้ง ธิตา. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563*. สืบค้น 23 พฤษภาคม 2564, จาก <https://1th.me/2H67V>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560). *คู่มือการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ*. สืบค้น 19 เมษายน 2564, จาก <https://1th.me/B5aL9>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*. สืบค้น 23 พฤษภาคม 2564, จาก <https://1th.me/lhVSk>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี.(2563). *แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2563 สำหรับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี*. สืบค้น 19 เมษายน 2564, จาก <https://1th.me/JrsDf>
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2562). *แนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สิทธิผล อาจอินทร์. (2563). *การพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุธาสินี โพธิจันทร์. (2558). *PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง*. สืบค้น 19 เมษายน 2564, จาก <https://www.ftpi.or.th/2015/2125>
- สุกกิจ โสทัต. (2558). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. นนทบุรี: บริษัท ปัญญา ปัญญาพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = Needs assessment research (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2560). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 19)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา นิสมโกมล. (2558). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุพงษ์ คล้องการ และคณะ. (2563). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 3(2), 52.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2558). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ อ่อนเฒ. (2559). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษายทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อารีรัตน์ ศรีชมภู. (2559). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 11(2), 37.

Gladys Wairimu Gichohi. (2015). Stakeholder involvement in School in 21st Century for Academic Excellence. *International Journal of Education and Research*, 3(2), 13

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร)

1. อาจารย์ ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. นางสาวพรพรรณ เชื้อวีระชน ครูโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวสิริพร ออมสิน ครูโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

1. นายวัฒนัฐพงศ์ ทองคำ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. นายพนม ชัยพรพัฒนา ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. ดร.ชุมพล สุวีเชียร ผู้อำนวยการโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
4. ดร.นิกุล ทองหน้าศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโสนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
5. ดร.สรปรัชญ์ ไวกสิกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยมี ดร.สธิพร เซาวนชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
- จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้นและขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายศิริวัฒน์ บุญโตนด

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครู

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 10-20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี

4. ขนาดสถานศึกษา

☐ ขนาดเล็ก ☐ ขนาดกลาง
☐ ขนาดใหญ่ ☐ ขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับ ดังนี้
 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย
 ทั้งสองประเด็น

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร											
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3	หลักสูตรสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4	หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5	หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6	หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอน ออกแบบการวัดประเมินผลสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารและครูนำผลการประเมิน หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีคุณภาพในปีการศึกษา ถัดไป	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้											
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบ การวัดประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12	ผู้บริหารนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพ ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง และมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้											
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน เลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่สูงขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการวัดและประเมินผล											
24	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28	ผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
29	ผู้บริหารสะท้อนผลการประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้											
30	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
31	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
33	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาศึกษาและพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการนิเทศการศึกษา											
36	ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
37	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
38	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
39	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
40	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
41	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
42	ผู้บริหารประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

** ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม **

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 2

**แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยมี ดร.สทิธร เชาว์นชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด.....
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน.....
5. สถานที่ให้การสัมภาษณ์.....วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

1. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
ท่านคิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร
ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร
แกนกลาง พุทธศักราช 2551 รวมถึงมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในระดับยอดเยี่ยม ($PNI_{\text{modified}} = 0.495$)
ระดับสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้

ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ควรใช้วิธีการอย่างไร ($PNI_{modified} = 0.454$)

ระดับสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

6. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนิเทศการศึกษา

ท่านคิดว่า การให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายสถานศึกษาหรืออยู่ในระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับยอดเยี่ยม ควรมีวิธีการอย่างไร ($PNI_{modified} = 0.470$)

ระดับสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

นายศิริวัฒน์ บุญโตนด

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	รวม		
ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร							
1	ผู้บริหารมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	หลักสูตรสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
6	หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบการวัด ประเมินผลสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง เป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารและครูนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพในปี การศึกษาถัดไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้							
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผล สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้							
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล							
24	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการวัดประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสะท้อนผลการประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้							
30	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนในห้องเรียนมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาศึกษาและพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการนิเทศการศึกษา							
36	ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
42	ผู้บริหารประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการให้ มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

จากตาราง ผลวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม พบว่า การบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
ทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.990	42